

NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK ÉS TÖRTÉNELEM INTÉZETI TANSZÉK

Jelige: MDR 353

AZ ISZLÁM ÁLLAM FENYEGETÉSE, A SAJTÓ TÜKRÉBEN

Budapest

2014.12.21

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
Bevezetés	3
1. Az „Iszlám Állam” létrejötte	7
1.1 Az iraki és szíriai események, mint az „Iszlám Állam” megalakulásának előzményei	9
1.2 Abou Bakr al-Baghdadi az új bin Ládén?	10
1.3 Baghdadi jelenkori víziója	12
2. Az „Iszlám Állam” terjeszkedésével párhuzamos események elemzése	14
2.1 Az „Iszlám Állam” toborzási technikáinak „specialitásai”	17
2.2 Az online háborúk talán több áldozatot követelnek, mint hagyományos társaik?	21
2.3 A radikalizáció agymosás vagy tudatos cselekedetek konzekvenciája?	26
3. A külföldi intervenciók esélyek latolgatása	27
3.1 A nyugati beavatkozás kettőssége a kurd kérdés.....	29
3.2 A közel-keleti katonai intervenció legitimitása	33
3.3 Törökország félelme az „Iszlám Államtól” illetve a félelemből fakadó térségbeli hatalmi átrendeződések fontossága	36
4. A „szent háború” szociális és humán aspektusai	38
4.1 Az iszlám kalifátus „kisebbségi politikája”	42
4.2 Emberiség elleni bűnök: a gyermekkatonaság kérdése	43
4.3 Nőként az Iszlám Kalifátusban: elnyomás vagy megtiszteltetés?!	45
4.4 Nyugati lányok csatlakozása a kalifátushoz: egy romantikus álom vagy erőszakkal teli valóság?!	46
Összegzés	49
Irodalomjegyzék	53

Bevezetés

Az „Iszlám Államot”, mint globális veszélyforrást azért kívánom vizsgálni, mert pontosan ábrázolja a jelenkori szociális problémákat, amelyek korábbi téves politikai intézkedéseken alapulnak. A téma aktualitása abban rejlik, hogy a mainstream médiák kialakulásával, az aktuális technológiai fejlettség lehetővé tette a pozitív ideák mellett, a veszélyes és negatív tartalmak széleskörű terjesztését is, amivel még inkább kiéleződhetnek a vallási és politikai ellentétek, a globális terrorizmus legfőbb fegyverévé téve azt.

Jelen munkámban, az „Iszlám Államot” a lehető legpolivalensebb módon szeretném bemutatni, mialatt meghatározom azt az elképzelésemet miszerint az IS áldozatainak helyzetén való javítás, illetve az ő perspektíváik megértése nélkül, nem lehetséges hatékony diplomáciai, avagy politikai lépések meghozatala. Legfőbb célom tehát egy olyan globális jellemzést adó munka elkészítése volt, amely betekintést ad az „Iszlám Állam” elnevezésű szervezet mindennapjaiba, integrálva eme terrorista csoport legfontosabb organizációs alapelveit, bemutatva az ehhez alkalmazott brutális eszközöket a sajtó tükrén át.

Sokan még ma is meglepődnek a környezetemben, hogy az „Iszlám Állam” egy terrorista csoportot takar, nem pedig egy valós államot. Ugyanis ez a csoport, minden eszközzel megkísérli legitimálni létezését, főként fejlett propaganda technikája által beépülve a tudatokba. Habár jogunk van szabadon megválasztani például cégünk nevét, amikor egy hasonló káros névhasználat pragmatikusan megjelenik a globális médiumokban, az közvélemény formáló ereje révén, képessé válik legitimizálni kifejezetten veszélyes extrémista ideológiákat. Evégett egyre több nemzetközi médium mellékel külön magyarázatot a név használatához, hogy utaljon a dzsihádisták harcosok céljára, akiknek a névválasztás nem volt más, mint stratégiai döntés.¹

Fundamentálisan az IS² célja, az iszlám kalifátus megalapítása, az iszlám jogra (*saria*) támaszkodva, a dzsihád fegyverével. Az IS foglyokat ejt, háborút visel, mindemellett vallási és etnikai tisztogatásba kezdett. Retorikájuk pedig megerősíti a nemzetközi közvéleményt abban, hogy ők mindezt egy legitim állam keretein belül teszik, amire még nem volt precedens.³

¹Sz.n., « Le « Djihadistan », nouvel Etat islamiste au Proche-Orient » lemonde, 2014.06.11. http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/06/11/le-djihadistan-nouvel-etat-islamiste-au-proche-orient_4435890_3232.html, letöltés: 2014.10.24.

² Islamic state (IS) – Iszlám Állam

³ Hélène Sallon « L'Etat islamique en Irak et au Levant, l'avenir du djihadisme mondial » lemonde, 08.01.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/01/08/les-ambitions-regionales-de-l-etat-islamique-en-irak-et-au-levant_4343862_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Az IS retorikája szerint a kalifátus minden muzulmán álma. Tehát az „Iszlám Állam” megalapításával, a világ muzulmánjainak a feladata kalifájukat követve támogatást biztosítani ezen új hatalom fenntartásáért. Az iszlám kalifátus célja egy új világrend megalapítása, amiért szerintük áldozatokat kell, és érdemes hozni, gyilkosságokkal, kivégzésekkel vagy háborúzással. Véleményük szerint a probléma forrását nem Irakban vagy Szíriában kellene keresni, hanem az imperialista amerikai gondolkodásban.⁴

Az iszlám kalifátus deklarációjának videó felvételén elmondják, hogy ők csakis Allah nevében cselekednek, ezért nincs olyan fegyver, ami megállíthatná őket, hogy sorsukat beteljesítsék. Ígéretet tesznek Palesztina felszabadítására is, egyéb közel-keleti államok mellett. Felhívták arra is a figyelmet, hogy se eretnekeknek, se más rivális csoportoknak nem kegyelmeznek. Hatalmuk kiterjesztésével párhuzamosan pedig, minden más államnak semmissé válik addigi hatalma, területei felett. Felszólították tehát a régió vezetőit is, hogy engedelmeskedjenek kalifájuknak. Az Ottomán birodalom szétese óta nem volt lehetősége, a szunnita iszlámnak előbbre lépni nemzetközi hierarchiában, erre ők most kísérletet tesznek.⁵

Manapság felmerül az az etikai kérdés, hogy be kell-e mutatniuk a médiáknak e képeket fogolykínzásokról vagy gyilkosságokról? Azok más csatornákon úgyis tovább fognak terjedni! Azonban az IS az első terrorista csoport, ami szisztematikusan a közösségi oldalak előnyeit kihasználva próbálja hatalmát globálisan is kiterjeszteni. Az IS eme üzeneteinek szociális hálókön történő terjesztése, nem teszi szükségessé a hagyományos média csatornák közreműködését, azok közvéleményig való eljuttatásához (amelyekkel még a régi al-Kaida típusú terrorcsoportok voltak kötelesek kollaborálni).⁶

Mindezek alapján alapvető kutatási célként jelöltem meg az „Iszlám Állam” elemzésével feltárni a 21. századi propaganda eszközök újításait. Kutatni kívánom ezt a rendkívül komplex, sok összetevőjű, minden elemében egymásra ható problémakört, az utópisztikus muszlim ideák, és a brutális realitás jelenkori érvényesülését. Be kívánom mutatni a „Kelet és Nyugat” ellentétének lényeges befolyását a globális terrorizmus kialakulásán. Az iszlám kalifátus fontos

⁴ Sz.n., « Les islamistes de l'EIIL proclament un « califat islamique » entre l'Irak et la Syrie », lemonde, 29.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/29/l-eiil-proclame-l-etablissement-d-un-califat-islamique-et-change-de-nom_4447568_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

⁵ Mark Tran, Matthew Weaver „Isis announces Islamic caliphate in area straddling Iraq and Syria »the guardian, 30 June 2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/30/isis-announces-islamic-caliphate-iraq-syria>, letöltés: 2014.10.24.

⁶ JULIANNE PEPITONE , « Why ISIS' Social Media Campaign is 'Even More Brutal' Than Most », nbcnews, 16.06.2014, <http://www.nbcnews.com/storyline/iraq-turmoil/why-isis-social-media-campaign-even-more-brutal-most-n132321> , letöltés: 2014.10.24.

jellemzőinek és eszközrendszerének vizsgálatával pedig fel kívánom villantani azt a diplomáciailag folyamatosan elbukó, megegyezésre képtelen nemzetközi közösséget, amely mint ilyen, a 21. századi globális politikát jellemzi. Az „Iszlám Állam”, mint jelenség rendkívül nagy problémakör elemzésével, korántsem vállalkozhatom a teljességre, mivel az egy másik dolgozat kereteibe sem férne be.

Tanulmányomban olyan értékelést kívánok elvégezni, amely az iszlám kalifátus általános kérdéseinek feldolgozásán túl választ ad a radikális iszlám csoportok hatalmának növekedésére, mindemellett bemutatja a 21. századi iszlám toborzási eszközök újításait, illetve az ehhez szorosan hozzátartozó radikalizációs folyamatok kérdéskörét, valamint szemlélteti a közel-keleti anarchikus politikai berendezkedések előnyeit és hátrányait, mindvégig a megoldási lehetőségekre összpontosítva.

A dolgozatom 4 fejezetből épül fel. Az első fejezetben vizsgálom az „Iszlám Állam” létrejöttét, meghatározva az előzményeket Szíriában és Irakban, amik hatással voltak a radikalizáció térségbeli megerősödésére. Majd elemzem Abou Bakr al-Baghdadi személyi kultuszát. Mindvégig az IS vezetőjének és víziójának bemutatására törekszem, amit valójában az „Iszlám Állam” testesít meg. A második fejezetben kutatom az IS terjeszkedésével párhuzamos események konzekvenciáit. Végül összegzem tapasztalataimat, amelyek az „Iszlám Állam” toborzási technikáit illetik, főként annak online propaganda aspektusát, bevezetve a radikalizáció fogalmát. A harmadik fejezetben elvégzem a nyugati intervenció lehetőségeinek értékelését, rámutatok a nyugati beavatkozás kettősségére. Közben folyamatosan keresem a választ a közel-keleti katonai intervenció legitimitására, nem megelégedve Törökország speciális helyzetéről, illetve azon regionális koalíciók kialakulásáról, amelyek akár hosszabb távú regionális sikerrel kecsegtetnek. A negyedik fejezetben összefoglalom a közel-keleti harcok emberi és szociális következményeit, ahol rátérek az IS által végzett etnikai és vallási tisztogatás kérdéskörére. Majd rámutatok az emberiség ellenes bűnök komolyságára, illetve az eme káoszról fakadó csatlakozók létszámának folyamatos növekedésére, amely mint egy vákuum beszívja az „Iszlám Állam” áldozatait, annak soraiba. Végül megvizsgálom a gyermekkatonaság kérdéskörét, és bemutatom a fiatal lányok és nők helyzetét a kalifátusban utalva e probléma megoldási lehetőségeire. Végül meghatározom dolgozatom fő gondolatát, miszerint a konfliktus humán aspektusának vizsgálata nélkül véleményem szerint e probléma nem lehet megoldható.

A befejezésben összegzem kutatásaimat, megjelölöm eredményeimet, és ajánlásokat teszek a további hasznosításra, kutatómunkára.

A kitűzött kutatási célok elérése érdekében:

- tanulmányoztam a megjelölt témához kapcsolódó hazai, de főként külföldi szakirodalmat, a legújabb kutatások eredményeit;
- összegyűjtöttem a témával összefüggésben megjelent eddigi eredményeket, feldolgoztam, majd dolgozatomba beépítettem az elhangzott észrevételeket, kritikákat, nem rejtve véka alá saját véleményemet sem;
- analizáltam az IS propaganda videóit, dzsihádisták interjúit, továbbá konstruktívan felhasználtam geopolitikai vitákban elhangzott szakértői véleményeket is.
- alkotó módon felhasználtam az interneten megtalálható, széleskörűen hozzáférhető, főként angol és francia nyelvű elektronikus szakanyagokat, konferenciákat, prezentációkat és más ehhez kapcsolódó irodalmat.
- hasznosítottam a kutatásaim során összegyűjtött információkat és tapasztalatokat, amelyek felhasználásával különböző ajánlásokat tettem.

Nem titkolt célom olyan alapvető politikai kérdéseket kiemelő tanulmány kidolgozása volt, mely hasznos információkat tartalmaz akár laikusok, akár szakemberek számára is, bízva abban, hogy sikerül hozzájárulni e komplex probléma felismerésén túl megoldásához is, remélve, hogy dolgozatom a jelen korban megállja a helyét.

A dolgozathoz az adatgyűjtést 2014. október 29-én fejeztem be.

1. Az „Iszlám Állam” létrejötte

Az első fejezetem célja bemutatni az „Iszlám Állam” elnevezésű terrorista szervezet létrejöttének körülményeit, legfontosabb állomásait. Először az iraki és szíriai destabilizált kontextus elemzésével szeretném szemléltetni az IS különösen gyors megerősödését, és támogatottságának ezzel egyenes arányos növekedését. Másodszor al-Baghdadi személyiségét és az ebből fakadó IS célrendszerét állítom párhuzamba bin Ládennel, továbbá az al-Kaida céljaival. Végül Baghdadi politikájának elemzését végzem el, aminek legfontosabb pontjait párhuzamba állítom a 21. századi globális terrorizmussal.

Az IS 2007-ben vált az iraki dzsihádisták megmozdulások vezető szervezetévé, majd egy amerikai offenzívát követően meggyengült, és végül csak 2010-re kapott új erőre, amikor Abou Bakr al-Baghdadi vette át a vezető szerepet. 2013 áprilisában, az IS emancipációs folyamatával párhuzamosan, fúziót kezdeményezett az al-Nusra Fronttal, ami a szíriai dzsihád képviselője, így alakulhatott meg az ISIS⁷ tehát a Levantei és Iraki Iszlamista Állam.⁸

Az IS - mondhatnánk - az al-Kaida illegitim gyermeke⁹, ugyanazon ideológia alapján, hasonló tervekkel, csak sokkal vallásosabb síita ellenes meggyőződéssel és erőszakosabb gyakorlati módszerek megvalósításával cselekszik. Irakban évekig Amerika „uralkodott”, majd az új síita kormányfő szintén elnyomó politikát folytatott, ami felébresztette egyfajta bosszúvágyát a szunnitákban, vonzóvá téve az „Iszlám Államot” számukra. Szíriában viszont sokkal nagyobb a rezisztencia. Azonban egy alkalommal, hogy az IS sikeresen beépült a társadalomba, kiépítve szövetségi rendszereit, fiatalok toborzásába kezdett a harci folyamatok felgyorsításához.¹⁰

Az „Iszlám Állam” és al-Baghdadi egyik legfőbb célja kiterjeszteni hatalmát Jordániára, Szaúd–Arábiára, Libanonra, majd Palesztinára és Törökországra is. Rövid távú tervei között Bagdad elfoglalása játszik főszerepet, amit úgy szándékozik megdönteni, hogy a szunnitákat a síita lakosság ellen hangolja. Tehát az IS egy olyan szociális struktúra létrehozására törekszik, amivel határokon átívelő „Iszlám Állam” megvalósítására kerülhet sor, csak, mint anno az Ottomán Birodalom során. Végül pedig a Nyugat meghódítása a cél: egy nap Allah zászlóját

⁷ Islamic State of Iraq and the Levant – ISIS

⁸ Sz.n., « Fusion de l'EIL et du Front Al-Nosra à la frontière irako-syrienne » lemonde, 25.06.2014 , http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/25/fusion-de-l-eil-et-du-front-al-nosra-a-la-frontiere-irako-syrienne_4445060_3218.html , letöltés: 2014.10.24.

⁹ Az Al-Kaida soraiból kikerülő tagokkal és vezetéssel, de függetlenül működő terrorista csoport aki szakított az adott organizációval

¹⁰ Sz.n., « L'Etat islamique, l'alliance entre Al-Qaida et Call of Duty », lemonde, 22.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/22/l-etat-islamique-l-alliance-entre-al-qaida-et-call-of-duty_4475486_3218.html , letöltés: 2014.10.24.

felhúzzák majd a Fehér Hátra. Azonban véleményem szerint hosszú távon e radikális politika nem lehet működőképes, ők önmagukat fogják elpusztítani, ugyanis a demokratizáció elengedhetetlen a hatalom hosszabb távú fenntartásához.¹¹

A kalifátus követői kiaknázzák a jelenkori társadalmi és vallási konfliktusokat, így tudják behódolásra kényszeríteni a helyi közösségeket, illetve rákényszeríteni a Nyugatot a katonai intervenció megkezdésére, ami a regionális káoszt csak tovább növeli majd, saját érdekeiknek megfelelően.¹²

A stabil finanszírozással és megfelelő fegyverekkel rendelkező IS lázadók nagy területeket vontak ellenőrzésük alá a nyári offenzívák során, közben legyilkolva keresztény, kurd, jazidi kisebbségeket. Ezen tetteket közösségi hálókön keresztül promótálják. Gyors előrenyomulásuk annak is köszönhető, hogy az elmúlt évek konfliktusait követően beindultak a dezintegrációs folyamatok mind Irakban, mind pedig Szíriában, a radikalizmussal pedig új irányt kaphatott a népek élete.¹³ Az IS úgy terjed, akár egy járvány. Egyrészt a vallási elnyomásból eredő negatív érzelmekből táplálkozik, másrészt a szociális és ideológiai különbözőségekből eredő káoszt használja ki, ami az arab társadalmak sajátossága.

Összefoglalva a csoport stratégiai újításként megnyitotta kapuit a külföldi harcosok, különösen európaiak és amerikaiak előtt, akik ezáltal kiképzésben részesülhetnek. Mialatt ők hasznosnak bizonyultak a regionális harcokban is, anyaországukba való visszatérésüket követően, újabb harcosokat rekrutálhatnak, nem is beszélve a nyugati országokban való alvó sejt hálózatok kiépítéséről. Baghdadi a Közel-Keleten kívül, főként a Nyugatot és a nyugati ideológiát vette célba. Ehhez pedig képzett és könyörtelen harcosokat alkalmazott.¹⁴

¹¹ Jason Burke, « The Isis leader's vision of the state is a profoundly contemporary one », theguardian, 24 August 2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/24/isis-abu-bakr-al-baghdadi-jason-burke>

¹² Tahar Djaout et Lounis Aït Menguellet. Temps clos et ruptures spatiales, CHIBANI, Ali, Paris, L'Harmattan, 2012, Essai.

¹³ Sz.n., « Origine, nombre, financement... l'Etat islamique en cinq questions » lemonde, 15.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/15/origine-nombre-financement-l-etat-islamique-en-cinq-questions_4487306_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

¹⁴ Pascal Galinier, « Comment désigner l'« Etat islamique » sans en faire la com ? », lemonde, 26.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/26/etat-d-urgence_4494770_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

1.1Az iraki és szíriai események, mint az „Iszlám Állam” megalakulásának előzményei

A 2011-es szíriai polgárháború kirobbanásával párhuzamosan a szír nép nagyobb szabadságot, szociális igazságosságot követelt, aminek másik konfesszionális része, hogy a többségben lévő szunniták, rosszul viselték az alavita kisebbség vezető szerepét a politikai életben. Az Aszad rezsím folyamatosan növekvő erőszakos közbeavatkozásával párhuzamosan, ami a kínzásoktól kezdve, gyilkosságokig terjedt, megteremthette az extrémista ideákra éhező helyiek egy csoportját. Szakértők szerint Aszad végig tudatosan politizált, ezen extrémista elemek megerősödését előre látva maradhatott csak hatalmon. Neki egy még nála is veszélyesebb ellenfelet kellett „létrehoznia” a nyugati erőkkel szemben, hogy azok nagyobb fenyegetést látva a másik csoportban, végül még az ő segítségét is igénybe vegyék, egy ilyen globális méreteket öltő konfliktus megoldásában.¹⁵

Baghdadi 2012-2013-ig sikeresen kiterjesztette katonai működését Szíria észak-keleti részeire, néha Aszad erői ellen küzdve, máskor a rebellis erőket üldözve. Az IS végül sikeresen elfoglalta Raqqa városát, amit mára a *saria* alapján irányítanak tovább. Majd elfoglalták Deir al-Zor provinciát is, aminek hála folyamatos olajkereskedelemmel nem apadó pénzforráshoz jutottak. Mindemellett a toborzásoknak, és a lopott iraki fegyvereknek köszönhetően, Baghdadi óriási hatalomra tett szert. Sikeresége alapvetően abban rejlik, hogy katonailag independents, financiálisan önellátó, emberei erőforrásokban gazdag, fegyver készletei pedig óriásiak, a folyamatos energiaellátásról már nem is beszélve.¹⁶

Az IS ügyesen politizált szíriai fronton is csakúgy, mint Irakban. Ugyanis sem az al-Nusra Fronttal, sem pedig az iraki katonasággal nem konfrontálódott, sokkal inkább a hatalom megszerzésére fókuszált az általa definiált célterületeken, mint a szír-iraki közös határon, amivel képes volt biztosítani az „Iszlám Állam”folytonosságát egyszerre két országban is. Az általa „felszabadított” területeket helyi vezetők kezében hagyva, indirekt módon vagy ritkábban saját soraiból új vezetőket helyezve irányíttatja. Az első időkben legfontosabb területi célkitűzései az olajban gazdag földek megszerzésére irányultak. Mindeközben kiegészítő jövedelemnek, régióban tartózkodó nyugatiakat raboltatott el. 2013 márciusára pedig biztos

¹⁵ Sz.n., « Les djihadistes gagnent aussi du terrain en Syrie », lemonde, 13.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/13/l-etat-islamique-gagne-du-terrain-en-syrie_4470971_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

¹⁶ Sz.n., « Le « Djihadistan », nouvel Etat islamiste au Proche-Orient », lemonde, 11.06.2014, http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/06/11/le-djihadistan-nouvel-etat-islamiste-au-proche-orient_4435890_3232.html, letöltés: 2014.10.24.

pozíciójának köszönhetően megkezdhette a rivális terrorista szervezetekkel való direkt konfrontációt is.¹⁷

Összefoglalva az IS létszáma folyamatosan növekszik, a legutóbbi sajtókban megjelenő becslések alapján már több mint 50 000¹⁸ harcosról beszélhetünk, a szimpatizánsokat pedig még meg sem említettem. Az IS a világ leggazdagabb terrorista csoportjává lépett elő, vagyona kb 2 milliárd dollárra rúg. Az első időkben az Öböl-menti államok finanszírozták működését, mára azonban önfenntartóvá vált. Anyagi forrásait egyfelől a forradalmi adókból, másfelől a nyugati foglyok váltságdíjaiból, harmadrészt pedig olajexportból nyeri.¹⁹

1.2. Abou Bakr al-Baghdadi az új bin Ládén?

Abou Bakr al-Baghdadi az „Iszlám Állam” kalifája és így a világ összes muzulmánjának feje. Mohamed próféta halálától kezdve vannak kalifák, akik próféták követőiként, a muszlim világ vezetőivé válhattak.²⁰

Baghdadi 1971-ben Irakban, Samarra városában született. 2010-ben vált az ISIS vezetőjévé. Először az al-Nusra Fronttal harcolt Szíriában Aszad ellen, de ambiciózus terveinek megvalósítására nem kerülhetett sor e terrorista csoport berkein belül, ezért végül kilépett. Sokan csatlakoztak Baghdadihoz az al-Kaida soraiból. Baghdadi támogatói szerint az „Iszlám Állam” újjá fogja élesíteni az iszlám vallás dicsőségét.²¹

Abou Bakr al-Baghdadi személyiségét különös kultusz övezi, amihez az is hozzájárult, hogy összesen két kép készült róla az eddigiek során. Mindemellett soha még egyetlen dzsihádist vezető sem vezetett ennyi harcost, ilyen széles területi hódításokkal sem rendelkezett, sem pedig hasonló méreteket öltő finansziális hálóval nem büszkélkedhetett. Durva akciói

¹⁷ Hassan Hassan "The world's failure to address the root causes of al-Qaida led to Isis », theguardian, 24.08.2014., <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/24/isis-al-qaida-failure-to-address-extremism>, letöltés: 2014.10.24.

¹⁸ Sz.n., „Islamic State Has 50 000 fighters in Syria”, aljazeera, 19.08.2014, <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/08/islamic-state-50000-fighters-syria-2014819184258421392.html>, letöltés: 2014.09.28.

¹⁹ Sz.n., « L'Etat islamique, combien de combattants ? », lemonde, 22.08.2014. http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/22/l-etat-islamique-combien-de-combattants_4475352_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

²⁰ Christophe Ayad, "Abou Bakr Al-Baghdadi, le nouveau Ben Laden », lemonde, 29.05.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/05/29/abou-bakr-al-baghdadi-le-nouveau-ben-laden_4428636_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

²¹ Hélène Sallon, "Irak : « L'EIL est dans une communication de la terreur qui diffère d'Al-Qaida » », lemonde, 16.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/16/irak-l-eil-est-dans-une-communication-de-la-terreur-qui-differe-d-al-qaida_4439222_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

folyamatosan félelemben tartják az egész világot. Mára csapatai az Anbari provincia nagy részét kontroll alá vonták, egészen Bagdad kapujáig. Ezentúl Szíriából, Európából, Közép-Ázsiából, Ausztráliából, a Maghreb országokból vagy az Öböl-menti államokból is külföldi harcosok ezrei csatlakoznak hozzá, a transznacionális dzsihad nevében. Céljuk az igazi, tiszta „Iszlamista Állam” megalapítása, a *saria* teljes tiszteletben tartása mellet.²²

A dzsihadisták szemében Baghdadi az iszlám háborúját vívja, nem látva azon károkat, amelyeket eközben okoz. A régió harcait látva egyértelmű, hogy e véres küzdelmekben senki sem nyerhet, akár a szövetséges, akár az ellenséges oldalról beszéljünk. Az IS követőinek Baghdadi az új harcos generációt reprezentálja, amely teljesíti bin Ládén álmának következő lépcsőjét, az „Iszlám Állam” megalapítását.²³

Habár az iszlám vallás tiltja a gyilkolást, azonban Baghdadi politikája alapján, mindenkit ki kell iktatni, aki az útjukban áll, vallási és politikai hovatartozástól függetlenül.²⁴

Baghdadi eredetileg al-Kaida tag volt, és Abou Moussab al-Zarkavi tanítványaként kezdte pályafutását, miután megszerezte PhD-jét. Tehát korán találkozott az anti-amerikai nézetekkel, illetve a síita ellenes ideákkal. Baghdadi nagyon ambiciózus tanulónak bizonyult, de nagyszabású terveit az al-Kaida vezetői nem akceptálták, amelyek a globális dzsihad elérését tűzték ki célul. Ez pedig arra sarkallta, hogy létrehozza saját dzsihadista csoportját egy sokkal, ambiciózusabb tervvel. Baghdadi terveit a rekrutáció folyamatára alapozta, ehhez pedig a folyamatos erőszakkal való félelemben tartás volt a leghatékonyabb eszköz. A kalifátust, a fiatal dzsihadista harcosok hazájává kívánta tenni.²⁵

Összefoglalva elmondható, hogy Bin Ládén halálát követően ezen extrémítások csak még inkább elburjánozhattak. Miután Amerika 2011-ben kivonult Irakból, az új iraki kormányfő erre „rátett még egy lapáttal”, ugyanis Nouri al-Maliki vallási politikája a szunniták elnyomását hirdette, ezzel tovább tüzelve a nép és Baghdadi violens elképzeléseit. Az IS ideológiája az

²² Sz.n., « La prise de Bagdad par l'EIIL est possible », lemonde, 12.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/12/la-prise-de-bagdad-par-l-eiil-n-est-pas-impossible_4437128_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

²³ Sz.n., « Kalifának és minden muzulmán vezetőjnek képzeletét az iraki lázadó » hvg, 2014.06.29, http://hvg.hu/vilag/20140629_Kalifanak_es_minden_muzulman_vezetojnek_k_, letöltés: 2014.10.24.

²⁴ Serge Halimi, « *Islamistes au pied du mur* », *Le Monde diplomatique*, Paris, vol 69, no 3, mars 2013.

²⁵ Sz.n., « World 'deserves' an Islamic caliphate, says Bankstown sheik Ismail Al-Wahwah », theguardian, 11.10.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/oct/11/muslims-ready-to-sacrifice-everything-for-caliphate-says-ismail-al-wahwah>, letöltés: 2014.10.24.

iraki és szíriai események elbukásakor megerősödhetett. Úgy jelent meg, mint a szenvedő nép megmentője, az iszlám kalifátus idealisztikus világképében.²⁶

1.3. Baghdadi jelenkori víziója

Baghdadi létrehozta saját „neokonzervatív iszlám” politikáját. Amíg az iszlám politika célja a hatalom megragadása, addig a neokonzervatív politika kissé globálisabb vízióval rendelkezik. Az IS mára kontroll alá vonta Szíria nyugati részeit és Irakot is. Elhódított területein vallási iskolákat működtet, mindemellett pékségeket és erőműveket üzemeltet.²⁷

Baghdadi iszlámról alkotott víziója nagyon új. A régebbi extrémista iszlám vezetők az új intézmények megalapításától kezdve az állam foglalásokig sok mindenre nyitottak voltak, ám még senki sem merte „meglépni” az IS által megkísérelt államalapítást, már létező államokon belül. A neokonzervatív szalafisták keményvonalas iszlámmal vizsgálják a modern világ faktorait, ami szerintük felosztásra került a hitetlenek és a muszlim közösség között. Amikor megszületik az államalapításra való szükség, akkor ez az inkompetenciák, illetve a regionális káosz keverékéből válik lehetségessé.²⁸

Bin Ládén is támogatta a kalifátus létrehozását csakúgy, mint Baghdadi, politikai és vallási életet egyesítő birodalmat akart létrehozni, egy iszlamista birodalom utópiájának képére formálva. De megfelelő mobilizáció hiányában és a lehetetlensége miatt radikalizálni a százmilliók muszlim közösséget, csak Baghdadi spektakuláris erőszak alkalmazása vált képessé megvalósítani az új kalifátusi ideát. Habár ez csak egy aspirációnak indult, mára középtávú tervvé vált.²⁹

Baghdadi tehát fúzionálta az iszlám politika célját a neokonzervatív globális politikai vízióval, ami a nemzetközi ismertség révén vált relevánssá, az „Iszlám Állam” államhatárokat átívelő ambícióinak hála. Ez a precedens nélküli kombináció hihetetlenül erős, azonban az IS mégis gyenge, ugyanis hirtelen gyors terjeszkedése, hamar forrásai elapadásához vezethetnek.

²⁶ Keresztes Imre, « Az Iszlám Állam gyilkos üzenete és vonzereje », hvg, 2014.03.09. http://hvg.hu/vilag/201439_az_iszlam_allam_gyilkos_uzenete_es_vonzerej, letöltés: 2014.10.24.

²⁷ John Gray, "Isis: an apocalyptic cult carving a place in the modern world », the guardian, 26.08.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/26/isis-apocalyptic-cult-carving-place-in-modern-world>, letöltés: 2014.10.24.

²⁸ Sz.n., « De quoi l'Etat islamique est-il capable en Occident ? », lemonde, 23.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/23/quelles-menaces-fait-peser-l-etat-islamique_4492250_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

²⁹ Sz.n., « Au cœur du califat : avec les djihadistes de l'Etat islamique en Syrie et en Irak », lemonde, 09.08.2014, <http://bigbrowser.blog.lemonde.fr/2014/08/09/au-coeur-du-califat-avec-les-djihadistes-de-letat-islamique/>, letöltés: 2014.10.24.

Mindemellett nem elfeledve azt, hogy az IS erőszakossága és rigid konzervatizmusa elidegeníthet helyi közösségeket is, annak brutális eszközeitől.³⁰

Látható, hogy Bagdadiból hiányzik az alapvető tisztelet és humánus, viszont az „Iszlám Állam” sokkal tartósabb hatalom lehet a Közel-Keleten, mint azt elemzők anno megjósolták. Több hasonló csoport is fenn tudott maradni évtizedeken át a régióban. Ezen szervezetek a társadalmi vérkeringésbe való beépülést követően az erőszakot legalizálva folytatták harcaikat, amit a közel-keleti országok diktatórikus politikai rendszerei is elősegítettek csakúgy, mint a nyugati intervenciók. Aktuálisan a szíriai polgárháború, és a destabilizált iraki kontextus, akár pedig a regionális változások, mind az informális és formális hatalmak hiánya a Közel-Keleten, járulhattak hozzá az IS ilyen mértékű terjeszkedéséhez. Bagdadi már több millió emberrel büszkélkedhet. Jelenleg a biztonsági és katonai műveletekre koncentrál, amiket a külföldi rekrutációk folyamatos fenntartásával képes megvalósítani.³¹ Ezt azonban a Nyugat sem hagyhatta szó nélkül, így megkezdődött a globális nagyhatalmak mobilizációja. A nyugati fenyegetés azonban csak tovább növelte az erőszak terjedését és fokozta az IS hatalmát, amely azzal érvel, hogy önvédelemből szükséges egyesíteni a muszlim populációkat.

Összefoglalva, amint láthattuk Bagdadi perspektívája alapján, minden muszlim kötelessége támogatni az új „Iszlám Államot”. Ez az arroganciával párosuló erőszak pedig véleményem szerint, biztos bukást jelent a jövőre nézve.³²

³⁰ Dale Eckelman, James Piscaton, *Princeton Studies, Muslim Politics*, Boston, Princeton University Press, 2009, p. 6-259

³¹ Sz.n., « Qui est Al-Bagdadi, nouveau « calife » djihadiste ? », lemonde, 30.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/30/qui-est-al-bagdadi-nouveau-calife-djihadiste_4447612_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

³² ALEXANDER DZIADOSZ, « Islamic State lays out case for 'allegiance' to its leader », reuters, 02.10.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/10/02/us-mideast-crisis-bagdadi-idUSKCN0HR19820141002>, letöltés: 2014.10.24.

2. Az „Iszlám Állam” terjeszkedésével párhuzamos események elemzése

A harmadik fejezetben az „Iszlám Állam” hódításainak sikereire kerestem a választ. Megvizsgáltam a régió belpolitikai helyzetét, integráltam a vallási konfliktusokon alapuló elméleteket, mindemellett a gazdasági problémák pozitív hatását a radikalizmus kialakulásán. Először az IS propaganda eszközeinek újításait fogom ismertetni. Másodsorban elemzem az IS által kihasznált kibertér előnyeit, kiemelve a közösségi oldalak különleges szerepét. Végül pedig bevezetem a radikalizáció fogalmát, amit megértve választ keresek, az IS-hez hasonló terrorista csoportokhoz való csatlakozók motivációira.

Irak észak-keleti részén az ország gyengeségéből profitálva, az IS folyamatosan növeli területeit. Soha más terrorista csoportnak nem volt ellenőrzése, ekkora terület felett. Financiálisan is hihetetlenül stabil alapokon áll, amit iraki és szíriai olajban gazdag területeknek köszönhet. Már majdnem a teljes szunnita Irakot fennhatósága alá vonta. Mindeközben Szíriában meghódította az ország teljes keleti részét, amit az iraki részekkel közös irányítás alá helyezett. Így megalapítva egy mini államot a két állam belsejében.³³

Az IS híressé vált, speciális technikáiról, amelyek a toborzástól kezdve, a pénzszerzésen át, területek elfoglalásáig sok mindent lefednek. Egyrésről elektromosságot és vizet biztosít az „Iszlám Állam” területén élőknek. A neki dolgozó harcosok és egyéb szakemberek bért kapnak szolgálataikért, nem mellesleg egy ottani viszonylatban szép összeget. Mindemellett iskolákat, bíróságot, mecseteket hoz létre és irányíttatja azokat saját ideológiai elképzelései szerint, ezzel szinte teljes befolyást szerezve a helyi lakosok felett.³⁴

Ha az IS sikereinek táptalaját vizsgáljuk, látható, hogy elsődlegesen az USA 2003-as iraki inváziója destabilizálta a régiót, ami lehetőséget teremtett az extrémizmus terjedésére. Majd Szíriában a következő hibás lépés, a Nyugati hatalmak passzivitása vezetett odáig, hogy a rebellis erőknek nem volt más lehetőségük, mint az Aszad elleni konspirációk során csatlakozni a terrorista típusú szervezetek valamelyikéhez, ezzel nyerve anyagi, továbbá fegyveres háttérrel a harcok folytatásához.³⁵

³³ MARIAM KAROUNY, "Iraqi insurgent commander is jihad's rising leader »,reuters, 11.06.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/06/11/us-iraq-security-baghdadi-insight-idUSKBN0EM1TI20140611>, letöltés: 2014.10.24.

³⁴ YARA BAYOUMY, « Syria-Iraq 'caliph' incites Muslims to holy war », reuters, 01.07.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/07/01/us-iraq-security-baghdadi-idUSKBN0F64QU20140701>, letöltés: 2014.10.24.

³⁵ Sz.n., « A Thirty Years War In Iraq and Syria? », theguardian, 11.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/defence-and-security-blog/2014/jun/11/iraq-syria-afghanistan-islamists>,

Az IS azon stratégiája, miszerint az elfoglalt városokba nem külföldi vezetőket ültetett a hatalomba, hanem helyieket abszorbált a felsőbb hierarchiába, megteremthette az adott vezetőség közösségi befogadását is. Mindemellett a szíriai konfliktus visszaadhatta az IS dinamikáját is. A harcok militarizációjával párhuzamosan dzsihadisták áramlottak be szír területekre.³⁶

Mialatt tehát az IS csatatéri taktikaiban könyörtelen, sikeresen rákényszeríti szigorú vallási látásmódját az ellenségre elérve azt, hogy az elfoglalt területek lakói az iszlám törvény alapján éljenek. Tehát a hasznosság és a pragmatizmus e keveréke tette őt ilyen hatalmassá. Szíria keleti provinciája Raqqa erre nagyon jó példa. Az IS tagok ezt a várost, mint precedenst alkalmazzák, ami az „Iszlám Államban” való élet lehetőségeit illeti.

Raqqa az „Iszlám Állam” fővárosává vált, ahol grandiózus intézményi újraszervezésbe kezdtek. Kevesebb, mint egy nap alatt voltak képesek megteremteni, azt a modern kormányzáshoz szükséges intézményi struktúrát, amelyre támaszkodva tovább terjeszkedhettek a városból. A csoport ilyen ütemű fejlődése megijeszti a regionális és nyugati nagyhatalmakat egyaránt.³⁷

Azonban amikor az IS „elpusztításáról” beszélünk, akkor válik csak igazán egyértelművé, hogy ennek nehézsége abban rejlik, hogy a szervezet teljesen beágyazta magát a mindennapokba, tehát a helyiek életébe. Ez a szervezet szó szerint gyökeret eresztett, akár politikai, akár szociális értelemben. Az pedig biztos, hogy a nyugati koalíciók által tervezett légitámadásokkal lehetetlen lesz az IS-t teljesen elidegeníteni.

Raqqa telekommunikációjának fejlesztéséért mindent megtesznek. Az IS több, mint egy szimpla katonai csoport, ezért Baghdati törekszik szétválasztani a katonai operációkat a civil adminisztráció folyamataitól. Ezáltal a dzsihadista harcosokat katonai operációkhoz, míg a civileket az adminisztratív posztokhoz rendelték. Ezen civil képviselőknek fejleszteni kell saját szektoraikat, intézményeiket. Az adminisztratív régiókat provinciákra osztották, amelyek néha már létező divíziókkal esnek egybe, máskor meg teljesen új, akár országhatárokat átszelő területi divíziókban születnek újjá.³⁸

letöltés: 2014.10.24.

³⁶ RAHEEM SALMAN, MICHAEL GEORGY, « Iraqi Sunnis say could join new government, fight Islamic State », Reuters, 15.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/15/us-iraq-security-idUSKBN0GF0Z620140815>, letöltés: 2014.10.24.

³⁷ MARIAM KAROUNY, "In northeast Syria, Islamic State builds a government », Reuters, 04.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/04/us-syria-crisis-raqqa-insight-idUSKBN0GZ0D120140904>, letöltés: 2014.10.24.

³⁸ Sz.n., « Islamic State imposes media controls in Syrian province », Reuters, 01.08.2014,

A harcosok és egyéb civil dolgozók fizetést kapnak a „Muszlim Pénzügyi Háztól” amely egyfajta pénzügyminisztérium és bank fúziójaként működő kormány intézmény, célja a szegénység térségbeli csökkentése. Az IS a harcosokat lakáshoz juttatta, ezek általában helyi lázadóktól elbitorolt tulajdonok vagy szimplán az Aszad kormány szimpatizánsai által üresen hagyott lakóhelyek. A szegény családok pénzt kapnak. Az árakat pedig mesterségesen alacsonyan tartják a térségben.³⁹

Baghdadi által létrehozott helyi bíróságokon azonban, mindennaposak a lefejezések, a hitetlennek ítélt lakosok körében. A csoport a világ minden részéről finansziális támogatásban részesül. Ezentúl a világ muszlim szakembereinek az „Iszlám Államba” való elcsábítását is megcélolták. Raqqa lakosai szerint, a csoport fenntart három fegyvergyárat, ahol főként rakétafejlesztéseket végeznek. Állítólagosan külföldi tudósok, privát helyen testőrök gyűrűiben végzik kísérleteiket.⁴⁰

Ugyanakkor párhuzamot húzhatunk az IS és a modern forradalmi megmozdulások között. Az IS képes stratégiai és pedagógiai módon alkalmazni a terror eszközeit, hogy ellenfelei félelmét fenntartva, behódoltassa őket. Felhasználja tehát a jakobinus diktatúra által alkalmazott tömegkivégzések terrorját, vagy a korai szovjet periódusokra jellemző erőszakot, nem is beszélve akár a gyilkos kartellekre jellemző metódusokról, mint bankrablások, olajkutak elbitorolása, és zsarolások által szerzi meg gazdagságát. Mindemellett pedig elkötelezett államépítő is. Nagyobb ambíciói vannak, mint bármely más dzsihádistá csoportnak. Területein egy totalitárius rezsim létrehozására törekszik, amire eddig még más hasonló szervezet nem volt képes.⁴¹

Akkor tehát mi is az IS? Erőszakos militáns kultusz, totalitárius állam, terrorista hálózat vagy gyilkos kartell? A válasz az, hogy egyik sem, és mégis mindegyik. Egy új jelenség, összehasonlíthatatlan bármely más csoporttal a múltban. A barbárság modern verziója, amely megvetette lábát a nyugati intervenciók által sújtott területeken. A hatalma viszont már nem

<http://www.reuters.com/article/2014/08/01/us-syria-crisis-media-idUSKBN0G13SV20140801>, letöltés: 2014.10.24.

³⁹ Michéle Léridon , « Couvrir l'État Islamique », afp, 17.09.2014, <http://blogs.afp.com/makingof/?post/couvrir-l-etat-islamique-afp#.VDjPEvkSiFB>, letöltés: 2014.10.24.

⁴⁰ JEAN-PIERRE PERRIN, "Al-Baghdadi, jihadiste invisible », liberation, 13.06.2014, http://www.liberation.fr/monde/2014/06/13/al-baghdadi-jihadiste-invisible_1040740 , letöltés: 2014.10.24.

⁴¹ « Irak : l'ONU dénonce un « nettoyage ethnique et religieux » par les djihadistes », lemonde, 01.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/01/une-nouvelle-ville-reprise-aux-djihadistes-de-l-irak_4479732_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

csak ezen területekre korlátozódik. Pakisztániak, akár afrikai terrorcsoportok csatlakoznak soraiba, idővel pedig egyre több nyugati is.

Összefoglalásként, ne feledjük azt a fajta pragmatizmust, amit a következő generáció gyermekein alkalmaznak, bevonva őket a saját ideológiáikba. Kisiskolásoktól kezdve az egyetemi programokban résztvevőkig olyan tantárgyakat kell hallgatniuk, amelyek ezt a keményvonalas iszlámot erőltetik. A csoport a nőkkel szemben is propagandát alkalmaz, amiben látszólag piedesztálra állítja őket. Nők akár dzsihádisták harcosként kiképzésben is részesülhetnek vagy házasságot köthetnek más IS tagokkal, majd pedig gyereket szülhetnek a kalifátusnak.⁴²

2.1. Az „Iszlám Állam” toborzási technikáinak „specialitásai”

Az IS toborzási technikáinak egyik szempontja az, amikor az egymást befolyásoló fiatalság, technikai kompetenciáik végett könnyen képesek terjeszteni hasonló radikális ideákat, a létező legtöbb fórumon. A második aspektus pedig az, amikor a fiatalok, mint áldozatai az eseményeknek, az első szempont végett bekerülnek ezen brutális folyamatokba, amiből nincs többé kiút. Végül természetesen a kettő szorosan összekapcsolódik, egymást támogató folyamatok, ezért is nehéz rájuk megoldást találni.

A fiatal 20-as generációk, akik már technikai újítások közepette nőttek fel tudják, hogyan készítsenek applikációkat, használják a photoshoppot, vagy esetleg a Twittert, ami ezen extrémista ideák terjedését hiper gyorsaságúvá tette. Eme fiataloknak, a radikális gondolkodás, mondhatni a második natúrjuk.

A rekrutáció folyamatának vizsgálatakor, látható, hogy az fundamentálisan egyszerű tweeteken alapult. Megfigyelhető, hogy a külföldi harcosok többsége, más dzsihádisták harcosok twitter oldalaihoz csatlakozva került e folyamatokba. Az „eredeti” dzsihádisták harcosok, akiket az internetes részvételük alapján csak terjesztőknek hívnak, feladatukként kapták, hogy a világ bármely részéről az „Iszlám Állam” szóvivőiként terjesszék e deformált ideológiákat, akár rendelkezzenek tényleges tapasztalattal az „Iszlám Államról”, akár ne. Mindemellett vannak olyan weboldalak is, ahol a dzsihádisták harcossá váláshoz külföldiek helyi harcosoktól

⁴² Sz.n., « ISIS enforces strict religious law in Raqqa », monitor, 02.09.2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/03/isis-enforces-islamic-law-raqqa-syria.html> , letöltés: 2014.10.24.

kérhetnek utazási tippeket és egyéb tanácsokat. A legnagyobb újítása az adott csoportnak azonban, a közösségi oldalak külföldi harcosokat toborzó szerepe tehát.⁴³

Ezen online toborzó folyamatok beindulásával párhuzamosan, a globális kormányok dilemmába kerültek, ugyanis egyrészt a közösségi hálók lekapcsolásával minimalizálni lehetne a káros tartalmak terjedését, másrészt azonban nem tudják megelőzni és teljesen megszüntetni e devináns ideák cirkulációját. A közösségi hálók fundamentális előnye abban rejlik, hogy gyorsan információt tudnak szolgáltatni. Habár már több bírósági ítélet is született arról, hogy hasonló tartalmakat el kell távolítani a világhálóról, azonban a Twitter, Facebook és egyéb közösségi oldalak esetében, nem ilyen egyszerű e tartalmak megszüntetése. Ugyanis a radikális felhasználók letiltásával nem szüntethető meg végleg az internethez való hozzáférésük. Ők végül más néven, más fiókkal újra visszatérhetnek akár ugyanarra a közösségi oldalra is. Ezen káros elemek meggátolására a védelmi erők jelenleg két lehetőséget látnak. A rendőrség ezen embereket letartóztatná, míg a titkosszolgálatok inkább szemmel tartanák őket, hogy jobban megértsék az adott szervezetet és tagjainak attitűdjét.⁴⁴

Véleményem szerint, mindent megpróbálhatunk, de a jelenséget alapjaiban meg nem szüntethetjük. A technológia már annyira diffúz, illetve anonimitása lehetővé teszi annak állandó jelenlétét. Az világos, hogyha mi az összes hasonló helyet és posztot eltörölhetnénk, akkor megtennénk. Azonban ha a Nyugat az extrémizmust tényleg le szeretné győzni, akkor első körben az adott ideológiákat befogadó fiatalságra kellene koncentrálnia, másodsorban pedig a terjesztőkre, mint inkább a háborúra.

Második aspektusából vizsgálva az „Iszlám Állam” toborzási technikáit, Baghdadi kalifa azon kijelentése emelhető ki, ami szerint a harcosok szerencsésnek érezhetik magukat, hogy Allah ősi vallási harcának hőseivé válhattak. Ezért ő felhívást intézett a világ muszlimjaihoz, hogy emigráljanak a kalifátusba, mondván hogy ez az ő kötelességük. Megfogalmazása szerint fel kell lépni a nyugati zsarnokkal szemben. A muszlimoknak ma végre újra hangja van! Végre eltaposhatják a nacionalizmus ideológiáját, lerombolva ezzel a demokrácia ideáját is, leleplezve annak deviáns természetét.⁴⁵

⁴³ Paul Tassi, « ISIS Uses 'GTA 5' In New Teen Recruitment Video », forbes, 20.09.2014, <http://www.forbes.com/sites/insertcoin/2014/09/20/isis-uses-gta-5-in-new-teen-recruitment-video/> , letöltés: 2014.10.24.

⁴⁴ Laurie Segall, « ISIS recruiting tactics: Apple pie and video games », cnn, 30.09.2014, <http://money.cnn.com/2014/09/30/technology/isis-recruiting/> , letöltés: 2014.10.24.

⁴⁵ Mona Siddiqui, "Isis: a contrived ideology justifying barbarism and sexual control », theguardian, 24.08.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/24/isis-ideology-islamic-militants-british-appeal-iraq->

Az IS propagandája alapján „a civilizációk összeütközésének utolsó csatája zajlik napjainkban, melynek során előbb az arab félszigetet, majd Perzsiát, végül Rómát is elfoglalják”.⁴⁶ Ezáltal érthető, hogy miben rejlik az IS rekrutációjának sikere, a muszlim közösségek körében. Mára már több, mint 100 országból legalább 25 ezer külföldi állt dzsihádistá katonának.⁴⁷ Az „Iszlám Állam” nemzetközi erővé lett. Az újoncok száma pedig napról napra nő, amely jelenséget az amerikai vezetésű koalíció csak tovább erősítette.

Az „Iszlám Állam” ideológiájának alapköve az erőszak és a brutalitás. Sok fiatal muszlim számára ez a fajta radikalizmus és szigor nagyon csábító. Azonban más okok is közrejátszanak abban, hogy ekkora erőket tudnak mozgósítani. Ugyanis Irakban és Szíriában a konfliktusok során mindent elvesztett szunnita lakosság az IS katonájaként privilegizált életet élhet. A külföldieket pedig a szent háborúért vívott harc motiválja.

Manapság, akár már egy kattintással hozzáférhetünk bármely extrémista tartalomhoz, akár a Közel-Keleten, akár Európában élünk. Eme háború pragmatizmusának pedig a fiatalok az első számú célpontjai és igazi áldozatai. Nincs többé szükség direkt rekrutációra, az információcsere technikai fejlődésével párhuzamosan, a világ bármely részéről képesek lehetünk embereket manipulálni.

Globális politikai vezetők legnagyobb félelme, hogy a nyugati muszlimok radikális mobilizációját követően, a közel-keleti országok harcos tapasztalataival hátuk mögött, Európába visszatérve terrorsejtek kiépítésébe kezdenek, ami komoly veszélyt jelent a nyugati társadalmakra. Jelenleg a világ kormányai próbálnak megoldást találni erre az eshetőségre. Sokakat sikerült blokkolni a visszatérés elől, amikor bizonyíthatóvá vált, hogy kapcsolatban állhattak terrorista csoportokkal a kiutazásuk során. Akár útleveleiket is elveszíthették emiatt.⁴⁸

Ez pedig a jövő biztonságpolitikájának egy primordiális kérdése lesz, ugyanis hihetetlen számú külföldit csábítanak az extrém ideák a szent háborúban való részvételre. A lehetőségek végtelenek, ugyanis a kiutazók megválaszthatják kint tartózkodásuk időtartamát, lakhatásuk

[syria](#), letöltés: 2014.10.24.

⁴⁶ « The new great war for civilisation », hindustantimes, 15.09.2014, <http://www.hindustantimes.com/comment/the-new-great-war-for-civilisation/article1-1264381.aspx> , letöltés: 2014.10.24.

⁴⁷ Roy Gutman, Mousab Alhamadee, “Tense relation between US and anti Assad syrien rebels”, meclathydc.com, 2014.09.05. http://www.mcclathydc.com/2014/09/05/238270_tense-relations-between-us-and.html?rh=1, letöltés: 2014.10.24.

⁴⁸ Julian Baggini , « Radicalisation is not brainwashing. We need to rethink how we tackle it », theguardian, 13.07.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/13/radicalisation-brainwashing-british-men-syria-julian-baggini> , letöltés: 2014.10.24.

módját, szintén opcionális a frontvonalakra való ellátogatás vagy a harcokhoz való csatlakozás is. Általában a külföldiek Törökországba repülésüket követően, saját maguk vagy a dzsihádisták által szervezett csatlakozással lépik át a szír határt. Innen rebellis csoportokhoz vagy akár humanitárius konvojokhoz is csatlakozhatnak. Ezen külföldiek főként 22-40 éves férfiak, de köztük egyre több a nő is.⁴⁹

A legfontosabb kérdés számomra talán az, hogy ezen emberek, akik Szíriában végignézik mások lefejezését, gyermekgyilkosságokat, nőket erőszakolnak meg, ilyen fokú terrort akár hetekig, hónapokig átélve, hogyan lesznek képesek az Európába való visszatérést követően “normális”, a demokratikus nyugati normáknak és értékrendnek megfelelő életet élni? Milyen közvetett veszélyeket rejthet e deformált gondolkodású emberek hazatérése, a terrorista sejtek megalapításán túl? Milyen hosszú távú társadalmi deformációt okozhatnak ezen emberek és gondolataik vagy cselekedeteik, egy alpból akár kulturálisan, vallásilag vagy politikailag is megosztott és kozmopolita berendezkedésű nyugati társadalomra?

A nyugati ideológiáktól eltávolodó emberek alapvető motivációja az útkeresés és az elismerésre való vágy. Sokszor jellemző, hogy az iszlám vallású társadalmak bevándorlói, akár első, akár harmadik generációs családok is, bevándorolva, saját városrészeket leválasztva, egymás között élik mindennapjaikat az adott nyugati társadalmakon belül. Ez azonban az integrációt hosszú távon gátló jelenség. Ezen emberek így nap, mint nap találkoznak az esetleges nyugati “kirekesztéssel”.

Majd sokszor ezen iszlám országok emigránsai, nehezen találva munkát, a szociális háló adta előnyökre támaszkodva nevelik fel gyermekeiket. Az új muszlim generáció, pedig az adott társadalom “szegény” rétegeként, ezt a nyugati társadalom ideológiai hibáival azonosítja, és kirekesztésként éli meg. A jelen mainstream világnak hála, ők nem a tanulmányok által, illetve a kemény munka végett látják megvalósíthatónak a magasabb életszínvonal elérését, hanem ilyen extrém ideológiák eszközén, egyenesen a Nyugat elleni fizikális harccal, ami “elnyomja és kirekeszti” őket. Így képesek csak elérni, hogy ez a helyzet változzon. Legalábbis ez az, amit e terrorista csoportok próbálnak elhitetni velük. Azt fel sem fogva, hogy ők csak eszközei egy szintén egoista csoport önértékelésének a megvalósításához. Ezen fiatalok tele energiával, haraggal, ellentmondásokkal és identitás zavarral küszködve keresik az önmegvalósítás útját.

⁴⁹David Wearing, « British jihadists in Syria are playing into Assad's hands », theguardian, 17.04.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/apr/17/british-jihadists-playing-into-assads-hands>, letöltés: 2014.10.24.

Könnyen befolyásolhatók, ugyanis gyökereik alapján teljesen más értékrenddel és kultúrával rendelkeznek, mint azon nyugati társadalmak, amelyekben élni “kénytelenek”.

Összefoglalásként elmondható, hogy a beilleszkedés nehéz, de sokkal nagyobb hangsúlyt kellene fektetni az elfogadásra, illetve az integráció növelésére, akármely népcsoportról legyen is szó. Ez mindenképpen az oktatási szinteken kell, hogy elkezdődjön. Be kell bizonyítani, hogyha ők külföldön gyilkolnak bármely isten nevében, az először is nem isten nevében történik, másodsorban pedig nem dicsőséges tett. Ezért a Nyugatnak is fontos, hogy olyan lépéseket tegyen, amelyek az erőszakra, nem erőszakos válasszal, hanem sokkal inkább humanitárius és kreatív megoldásokkal, megkülönböztetve magát az “Iszlám Állam” barbárságától, konstruktív módon képes megoldani a problémát.

2.2. Az online háborúk talán több áldozatot követelnek, mint hagyományos társaik?

Az IS sikere propagandaháborújában rejlik. Filmes vagy videojátékokban alkalmazott modern technikákat használnak fel, hogy a lehető legszélesebb körbe jutassák el üzeneteiket. Ahogy az IS dzsihádistái lopott amerikai tüzérségi fegyverekkel ölik a nyugatiakat, úgy használják fel a modern amerikai filmes és média technikákat az ellenük vívott harcban. Az “Iszlám Állam” már bizonyított Youtube-on, Twitteren, hogy akár amatőr videókkal is fontos eredményeket képes elérni, csupán a kibertérben. Ezen videókat az IS katonái készítik és töltik fel a világhálóra, amik aztán megállíthatatlanul terjednek tovább. A jelen közel-keleti geopolitikai helyzet már megszokott, de az IS média szofisztikációja valami teljesen újat tartogat.⁵⁰

Az “Iszlám Állam” az al-Hayat médiaközponttal dolgozik. Célközönségként a muszlim fiatalságot jelölték meg. Többnyelvű programokkal biztosítják propagandáik széleskörű terjedését, különösen német, angol, francia nyelveken. Audio tartalmak publikációira is sor kerül, mindeközben egy angol nyelvű PDF magazint is létrehoztak. Az “Iszlám Állam” médiaközpontjának két célja van: tovább provokálni az USA-t és szövetségeseit, illetve még több radikális iszlamista követőt toborozni a világ minden részéről. Sajnos mind a kettő működik. A feltöltött ijesztő videókban, a közvélemény nap, mint nap szembesül állampolgár társai radikális oldalon való cselekedeteivel. A legutóbbi fogoly lefejezések videóiban figyelmeztették a Nyugatot az intervenciók szándékaik újragondolására. Azonban videók

⁵⁰ Ewen MacAskill, Leila Haddou, « The Facebook jihadis seeking action in Syria », theguardian, 15.04.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/apr/15/facebook-jihadis-action-syria-terror>, letöltés: 2014.10.24.

legfontosabb célja mindig a toborzás, egy következő hasonló kaliberű eseményben való részvételre.⁵¹

Az al-Hayat médiacentrum kreációi nagyon különbözőek. Az „Iszlám Állam” harcosai Finnországból, Indonéziából, Belgiumból, Nagy-Britanniából és egyéb országokból mesélnek arról, hogy az Iszlám kalifátusban milyen boldog is az életük. Szerintük nincs jobb, mint a kalifa földjén élni, ahol a demokrácia, kommunizmus vagy hasonló politikai ideológia többé nem érvényesülhet. Az egyetlen, ami számít, az a *saria*. Ezen interjúkat színes képekkel szakítják meg az utcai életről és gyermekekről. Majd a végső felirat alapján, csak annyit kívánnak, hogy a néző is ott lehessen velük. Másrészt megjelenik egy sokkal erősebb propaganda is, amiben bemutatásra kerül a háborús IS mitológia, illetve a dzsihádisták hősiessége, amelyet hátborzongató felvételekkel prezentálnak. Propagandáiknak tehát kettős célja van, egyrészt az ellenség megijesztése, másrészt az erőszakos extrémizmus terjesztése a fiatalok körében. Közben a nyugati sajtó képeit is felhasználják, amiben győzedelmeskedő IS harcosok szerepelnek. Ez az al-Hayat stílus.⁵²

Virtuálisan már minden határt átléptek. Dicsőségben fürdő harcosokkal reprezentálják az eseményeket. A robbantásokat lassított felvételeken vetítik le, ezzel is kiélezve az érzelmi hatásokat. A klipek közötti tranzíciók során pedig vakító villogásokkal és szaturáló színekkel növelik a nézők izgalma. A legerőszakosabb képeket gyorsan levetítik, amelyeknek szintén szteroid növelő hatásuk van. Majd az IS himnusza, mint egy karaoke jelenik meg arabul és angolul.

A legtöbb propaganda filmben nem jelenítik meg az IS dzsihádistáinak erőszakos viselkedését, ami a nők megerőszakolásától kezdve, mecsetek lerombolásáig bemutatná a szervezet istenkáromló oldalát. A kérdés tehát az, hogy mit tehetünk mindezzel az anonim és amorf gerilla médiával? Az USA már megpróbálta az „Iszlám Állammal” kapcsolatos internet tartalmakat leszedetni. De természetesen az újra és újra felbukkan, más név alatt, más formában, de kitörölhetetlenül.⁵³

⁵¹ Patrick Kingsley, "Who is behind Isis's terrifying online propaganda operation? », theguardian, 23.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/23/who-behind-isis-propaganda-operation-iraq>, letöltés: 2014.10.24.

⁵² Christophe Ayad, "Le djihad 3.0 », lemonde, 23.04.2014, http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/04/23/le-djihad-3-0_4406030_3232.html, letöltés: 2014.10.24.

⁵³ Mark Townsend, Toby Helm, « Jihad in a social media age: how can the west win an online war? », theguardian, 23.08.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/23/jihad-social-media-age-west-win-online-war>, letöltés: 2014.10.24.

Az "Iszlám Állam" megcélozta a muszlim közösség visszatérítését az ultrakonzervatív iszlám tradíciókhoz, amiben állításuk szerint a régmúlt muszlimjai éltek. Ez a konzervatív cél, azonban hipermodern propaganda eszközökkel kísért, ami már önmagában is ellentmondásos. A technikai modernizáció megkönnyítette a propaganda harcot. Mára twitter felhasználók ezrei töltötték le az IS saját applikációját, ahol minden pillanatban friss információkat kaphatnak a szervezetről. Nem is beszélve a videókról és képekről, amik azt a meggyőződést erősítik a globális nézőben, hogy megállíthatatlan erőt képviselnek.⁵⁴

Nyugati filmkészítőket közben folyamatos kritikák érnek, amiért egyes vélemények szerint "lehetővé tették a mai technikák hasonló formájú felhasználását" a radikális csoportoknak. Ez azonban nem elfogadható érv, ugyanis ha mi e gyilkos, erőszakos és abnormális képeket nézzük, az csak saját döntésünk és obszesszióink miatt történhet, nem a technológiai fejlődés hibájából.⁵⁵

A legnagyobb probléma azonban mégis csak az, hogy az IS ilyen típusú szerepvállalása, ha csak indirekt módon is, de a katonai lobbisták kezére játszik, akik ebből profitálhatnak. A fegyver üzletben ugyanis nagy pénz van, tehát felmerülhet jogosan a kérdés, hogy milyen láthatatlan folyamatok erősíthetik még az extrémizmus elburjánzását?⁵⁶

Manapság a Youtube, Twitter, okostelefonok, olcsó kamerák világában, a szuperhatalmak már nem irányíthatják az információáramlást. Ironikusan, a legnagyobb nyertesei ennek a liberalizált médiának a középkori autokraták. Az IS célja talán elhitetni, hogy mögöttük egy szupererő áll, de lehet, hogy ők sokkal inkább országok csoportosulása, akik saját globális érdekeik végett próbálnak cselekedni a világhatalmi pozícióik erősítéséért.⁵⁷

A legnagyobb probléma az, hogy egy alaptól gyenge dzsihádistá csoport e képekkel, amik akár hamisak is lehetnek, képes meggyőzni a világot saját ereje „nagyságáról” ami által végül, tényleges hatalomhoz jut. Ez pedig azt a téveszmét ébresztheti, hogy az IS nagyhatalmú és nagy

⁵⁴ Steve Rose, "The Isis propaganda war: a hi-tech media jihad », theguardian, 07.10.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/oct/07/isis-media-machine-propaganda-war>, letöltés: 2014.10.24.

⁵⁵ Hamish Macdonald, « Isis: the international community has responded just as the jihadists wanted », theguardian, 23.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/23/isis-the-international-community-has-responded-just-as-the-jihadists-wanted>, letöltés: 2014.10.24.

⁵⁶ Giles Fraser, "This is the third world war – and this time we are on the fringes », theguardian, 12.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/belief/2014/sep/12/this-third-world-war-this-time-we-on-fringes>, letöltés: 2014.10.24.

⁵⁷ Seumas Milne, "This war on 'Islamism' only fuels hatred and violence », theguardian, 23.04.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/apr/23/war-islamism-hatred-violence-blair-cameron-toxic>, letöltés: 2014.10.24.

területre kiterjedő, ami a tudatokba beépülve olyan káros gondolkodásmódot generálhat, mely számukra lehetővé teszi végül a tényleges terjeszkedést, de ez irreleváns.

Ehhez volt szükség az IS különböző média propagandáinak kialakítására. Egyes videóknak ő erőszakos, másnak hősi, van ahol ijesztő, másnak meg humánus és segítő. Ezen sokarcúság egyszerre több típusú emberrel is elérheti célját. Mindenki találhat valami számára szimpatikus a képeket nézve. Egyidejűleg képesek a félelem fenntartására, illetve megszerezni az általuk oly áhított globális elismerést.

Az „Iszlám Állam” online jelenlétének vizsgálatakor a legérdekesebb tény, hogy a professzionális grafikusokon és informatikusokon túl egy rakás independens szereplő is támogatja az iszlám kalifátust. Ezen szimpatizánsok, újra feltöltenek tartalmakat egyéb tárhelyeken, ezzel téve azokat széles elérhetővé, illetve üzeneteket fordítanak le több nyelvre, hogy így találhassanak további potenciális szimpatizánsokat, akár a nyugati társadalmak muszlimjai között is. Photoshoppolnak, szlogeneket kreálnak, hogy promótálják a dzsihádisták létét. Valójában az IS kampányok többsége hasonló módon készül.⁵⁸

Mindemellett profi dzsihádisták harcosok is posztolják saját tapasztalataikat és képeiket, lefejezésektől kezdve, a kisciciák megmentéséig sok mindenről. Sokan pedig gratulációt kapnak és lájkokat ezen tartalmakat követően, ami csak tovább erősíti a harcosokban és a hozzájuk csatlakozókban, hogy ők igenis helyesen cselekednek.⁵⁹

Az egyik legérdekesebb általam olvasott propaganda szöveg a következő volt: „Csak egyszer halsz meg, miért ne tennéd mártírként?”⁶⁰ Ez olyan kijelentés, amely logikus is lehet. Ki ne akarná uralni halálának pillanatát csak, mint az életét és annak lefolyását is. Olyan szövegeket használnak tehát fel propagandáikban, amik sokféleképpen értelmezhetőek. Fontos, hogy még a legbrutálisabb üzenetük is rejt valamiféle logikát, valami idealizmust, amely a realitásokhoz sokkal közelebbi célokat megfogalmazva, elérhetővé teszi ezen ideákat a közemberek számára is.

⁵⁸Jean-Pierre Stroobants, « L'UE se penche de nouveau sur le dossier des djihadistes », lemonde, 05.06.2014, http://www.lemonde.fr/europe/article/2014/06/05/l-ue-se-penche-de-nouveau-sur-le-dossier-des-djihadistes_4432418_3214.html, letöltés: 2014.10.24.

⁵⁹Sz.n., « How the battle against IS is being fought online », bbc, 09.10.2014, <http://www.bbc.com/news/magazine-29535343>, letöltés: 2014.10.24.

⁶⁰Sz.n., « you only die once. Why not make it martyrdom ? », uwa, 06.06.2014, <http://www.news.uwa.edu.au/201406066735/centre-muslim-states-and-societies/cmss-newsbrief-yodo-you-only-die-once-why-not-make-i>, letöltés: 2014.10.24.

Egy átlagos fiatal, aki szerepet kap egy hasonló kaliberű célért való harcban, a folyamatos propagandának hála elhiszi, hogy ez a cél különleges, nem is beszélve az abban résztvevőkről. Végül „élet és halál ura lesz”! Ami nem csak célt ad életének, hanem a mindenki által áhított hatalmat is a kezébe helyezi. Sőt a vallási hivatkozású háborúkkor úgy érezheti, hogy isteni védelmet is élvez, ami még inkább felbátorítja őt, egy alaptól akár illogikusnak induló háborúban való részvételre.

James Foley gyilkossága rávilágított arra, hogy hogyan segítik az internetes eszközök realizálni az IS céljait, ami jelen korunk talán legégetőbb globális biztonságpolitikai problémájává vált. A Nyugat és az IS konfrontációja, mint minden más harc, végkimenetelében, nagyban attól függ, hogy melyik oldal is nyeri meg a propagandaháborút, akár a szívekre, akár az elmékre hatva. Amikor a Youtubon feltűnt James Foley kivégzésének videója, ez talán a valaha volt legrombolóbb média tartalom lehetett.

Az IS sokkoló szociális média tartalmi keverik a barbárságot, a „nagyon szuper dzsihád” érzetével. Ez olyan ellenkultúrák keveredése, ami az intézményellenes érzelmek és a nagyon „király dzsihád” mixeként, lassan már öt éve globálisan is jelen van. Az IS szimpatizánsok direkt kommunikáció hasznosításának ilyen szintű fejlődése, mindemellett a közösségi oldalakhoz való csatlakozás, biztosították az azonnali és globális elérhetőséget.⁶¹

Mondhatnánk ezen elmaszkírozott kivégzőkre nézve, olyan mintha tükörbe néznénk. Ők lehetnek szomszédaink, vagy volt iskolatársaink, akik hozzánk hasonló életet éltek és ugyanabból az országból jöttek, mint mi. Igenis lássuk bennük önmagunkat. Lássuk a hibáinkat, legalább egy részében, az ő jelen, deformált cselekedeteikben.

Összefoglalva tehát az „Iszlám Állam” az első olyan dzsihádista csoport, amely az internet adta előnyöket fel tudta használni, és képes volt egy komplex propagandaháborút indítani az egész világ ellen. Véleményem szerint, „aki nincs velük, az ellenük van”, ilyen még a világ terrorista csoportok szintjén nem látott.

⁶¹ Mark Townsend, Toby Helm , « Jihad in a social media age: how can the west win an online war? », theguardian, 23.08.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/23/jihad-social-media-age-west-win-online-war> , letöltés: 2014.10.24.

2.3. A radikalizáció agymosás vagy tudatos cselekedetek konzekvenciája?

Miért akarják fiatalok kockáztatni életüket, hogy a közel-keleti dzsiháddhoz csatlakozva, talán soha többé ne térhessenek haza? Ők radikalizálódtak, ezt kijelenthetjük. A radikalizáció egyfajta agymosás. Ezek a fiatalok nem szabadon választották ezt az utat, hanem egy olyan ok miatt, amiről manipuláció útján meggyőzték őket. Azonban ez csak egy része az igazságnak, és a külföldi résztvevőknek is csak egy részére igaz. Így önmagában egy téves elgondolás.⁶²

A radikalizáció, mint ilyen nem agymosás, a szó „szó szoros” értelmében, pont ezért leszünk mi képtelenek ellene bármit is tenni, ha elhisszük hogy mégis az. Az agymosás, definíció szerint, valaki hitének megváltoztatása szabad akarata ellenére. Viszont a kiutazó nyugatiak közül a többség nem mások erőszakos befolyása végett utazott el, hanem saját akaratból, meggyőződésből cselekedve. Ellenben a felmerülő gondolata annak, hogy emberek szabadon választanak valami hasonlóan szörnyű sorsot, ijesztő jelenség, ami miatt próbáljuk tagadni annak létezését.⁶³

A probléma véleményem szerint tehát nem a szabad akarat hiányában található, hanem sokkal inkább a károsodott döntéshozó képességben keresendő. Természetesen az emberi hit, nem evidenciákra vagy logikára épül. Mi többféle pszichológiai faktor alapján cselekszünk, illetve hiszünk valamiben.

Arrogancia tehát azt feltételezni, hogy mi sosem tudnánk hasonló utat követni, ha tegyük fel egy olyan, a hitünkkel “ellenszenvet mutató” kultúrában kell élnünk, ahol nap, mint nap szembesülünk egyfajta kirekesztettséggel, majd egy jobb jövőre való lehetőséget kapva talán kijelenthetem, hogy mi mind hinni akarnánk ebben a jobb és igazságosabb jövőben.

A radikalizáció lényege, hogy átalakítja az emberek világnézetét, ami egyfajta morális megújulásban inkorporálódik. Az igazság az, hogy amit mi jelenleg radikalizációnak hívunk ez nem csak valami manipuláció, de egy olyan folyamat, amely által emberek szabadon választanak egy veszélyes utat, amit ők ennek ellenére erényesnek értékelnek. Az embertelen, radikális terror minden esetben emberi hibákból ered. Legjobb védekezésünk az lehet, hogyha

⁶² Julian Baggini, « Radicalisation is not brainwashing. We need to rethink how we tackle it », 13.07.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/13/radicalisation-brainwashing-british-men-syria-julian-baggini>, letöltés: 2014.10.24.

⁶³ Simon Jenkins, "How should we understand the teenage jihadists' mind? », theguardian, 10.07.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/10/teenage-jihadists-liberal-britain-authoritarian-edicts-quran>, letöltés: 2014.10.24.

a brutális csoportok negatív tetteivel szemben, a jó szokásokat, helyezzük előtérbe, az elfogadást erősítjük az itthoni és a külföldi közösségekben egyaránt.⁶⁴

Összefoglalva a fiatalok a jövő, akármennyire is hangzik klisének ez a mondat, ha őket ezen extrémista terrorista csoportok beszívják, akkor nemcsak, hogy a globális dzsihádot fogják terjeszteni, hanem általuk fenntarthatóvá válnak feszültségek, vallások, társadalmak és ideológiák között, amik romboló hatása már nem csak a Közel-Keletre fog hatni, hanem a moderáltabb társadalmakra, és végül a nyugati közösségekre is.

3. A külföldi intervenciók esélyek latolgatása

A negyedik fejezetben két oldalról megközelítve vizsgálom a nyugati intervenciókat, egyrésztől abból a megközelítésből, miszerint a múltbeli nyugati intervenciók nagy százalékban hozzájárultak a globális terrorizmus kialakulásához. Másrésztől pedig be szeretném mutatni, hogy a közel-keleti diktatúrák elnyomása végett ezen csoportok létrejöttek volna a Nyugat beavatkozása nélkül is. Az első alfejezetben analízálom, a Nyugat politikájának kettősségét, mivel Irak és Szíria között különbséget téve avatkoznak be a régióba. Eme vizsgálatom legfőbb pontját a két ország kurd pártjainak kérdésére építettem. A második alfejezetben megvizsgálom azon múltbeli cselekedeteket, amelyek mára direkt következményként, a Nyugat közel-keleti beavatkozására való szükségletet megteremtették. A harmadik alfejezetben pedig elemzem Törökország „Iszlám Állam” szempontjából releváns helyzetét, mindemelett a regionális hatalmi átrendeződés és összefogás kulcskérdését is analízálom.

Az IS gyors előretörése Irakon és Szírián át, a nyugati világ pánikhangulatához vezetett. Sőt egyenesen a Nyugat általi negatív intervenció sorozatok bizonyítékává vált. Például Saddam rezsimjének megbuktatásával az iraki állam szétesett. Ugyanis az iraki rezsimváltást megelőzően még nem voltak az országban dzsihádisták csoportok. Mára az országot pedig egy hasonló irányítja. Líbiában ugyanez volt a helyzet. A grandiózus rezsimváltások okán, amik a zsarnoki hatalom megszüntetését célozták, mind káoszhoz vezettek, a diktatúrák megszűnésével párhuzamosan pedig előtörhettek az anarchisták.⁶⁵

⁶⁴ Sz.n., « Radicalisation is 'political and religious failure' », bbc, 22.08.2014, <http://www.bbc.com/news/uk-wales-28892679> , letöltés: 2014.10.24.

⁶⁵ Scott Atran, " Jihad's fatal attraction », theguardian, 04.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/04/jihad-fatal-attraction-challenge-democracies-isis-barbarism>, letöltés: 2014.10.24.

A nyugati intervenció tehát fontos szerepet játszik az IS terjeszkedésében. Akárcsak a szír rebellek támogatása Aszad ellen, a Nyugat lendületet adott e csoportoknak. A radikális iszlamista rezsim, bukott államokon alapuló hatalom. A Nyugat légicsapásairól senki sem hiheti, hogy egy ilyen önfinanszírozó, média- és katonai hatalommal rendelkező szervezetet komolyan lenyomhat.⁶⁶

A nyugati pánik másik oka, hogy a kalifátus, a barbárságot metodologikusan gyakorlja, mindehhez internetes eszközöket is felhasznál. Egyesek azzal védekeznek, hogy az iszlám csak nehezen találja meg a modernizáció útját, mert mindig is hódító vallás volt. De az iszlám szinte az egyedüli vallás, amely nevében erőszak alkalmazására kerül még ma is sor.

Mondhatnánk, hogy a Nyugatnak hagyni kellene a dolgokat menni a saját útjukon, és nem beavatkozni, de mivel ezt a szörnyet részben ő teremtette, ezért többé nem fordíthat hátat. A Nyugat felelőssége is részben, hogy anarchiát teremtett a régióban, ahol az IS államépítő tevékenységbe kezdhetett. Nem is beszélve az emberiség ellenes bűnökről. Nem kétség, hogy a valóságban ezen intervenciók igazi fiaskónak bizonyultak. Az IS volt rá a bizonyíték, hogy a katonai cselekedetek csak politikai támogatással kombinálva lehetnek igazán erősek.⁶⁷

Amikor Obama elnök jelenlegi politikáját vizsgáltam fontos, hogy a Közel-Keleten, Amerika csak olyan mértékben vállal szerepet, amennyire a helyi közösségek elkötelezik magukat egy olyan befogadó politika mellett, amelyben nem lesznek győztesek vagy vesztesek. Ezért kiemelkedő, a szunniták támogatása is, hogy megelőzzék azok IS-hez való csatlakozását.⁶⁸

Amerika most megpróbálja megoldani az „Iszlám Állam” jelentette káoszt, mindvégig figyelve, hogy a Szíriai válság, ne forduljon rosszabbra. Ehhez gazdasági blokádnak bevezetésére kerülhet sor Aszad ellen, továbbá egy szíriai légtérzár, hogy megelőzzék a rezsim további fegyverhez jutását, esetleges megerősödését, az „Iszlám Állam” gyengülésével párhuzamosan. A szíriai konfliktus jelenleg több, mint 200 000 ember életébe került, és több milliós menekültáradatot generált, illetve a hidegháborút követő legnagyobb humanitárius katasztrófává vált.⁶⁹

⁶⁶ Sz.n., « Denmark, Britain join U.S.-led coalition against Islamic State », reuters, 26.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/26/us-syria-crisis-coalition-factbox-idUSKCN0HL2DL20140926>, letöltés: 2014.10.24.

⁶⁷ ISABEL COLES, JONNY HOGG, « Kurds seize Iraq/Syria border post; Sunni tribe joins fight against Islamic State », reuters, 01.10.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/10/01/us-mideast-crisis-idUSKCN0HO12G20141001>, letöltés: 2014.10.24.

⁶⁸ Ammar Abdulhamid, " Obama has ignored Syria for too long: it's the rise of Isis, stupid – now help », theguardian, 25.08.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/25/obama-ignored-syria-rise-of-isis-military-action>, letöltés: 2014.10.24.

⁶⁹ Simon Tisdall, "US-led strikes on Isis in Syria have opened a new Middle East battlefield », theguardian,

Valószínű, hogy az amerikai légicsapások elidegeníthetnek muszlimokat az „Iszlám Államtól”, de a Nyugatnak nem csak az IS-t kell legyőznie, hanem azon mellékhatásokat is meg kell szüntetnie, amelyek megteremtették az „Iszlám Államra” való társadalmi szükségletet. Habár a vallási erőszak elkerülhetetlen volt a régióban, de az ilyen szintű radikalizációhoz a nyugati intervenciók is hozzájárultak.

Sok környező ország csak, mint Szaúd-Arábia is megijedt az IS hatalmától. Bár eleinte számukra kedvező volt a szunnita kisebbségek hatalomért folytatott kissé erőszakos harca, mára veszélyessé vált az, hogy dzsihádistá harcosok százai vándorolnak át országukból az „Iszlám Államba”, nem elfeledve, hogy a kalifátus célja bekebelezni Szaúd-Arábiát is. Ezért az USA koalíciójához is készségesen csatlakoztak. Politikai aspektusból vizsgálva az Öböl-menti államok, Szaúd-Arábiával karöltve, sohasem fogadták el az Iraki síita többségű államvezetést. Ők Irán ellenlábasaként irányították az öböl menti területeket. Azonban az IS barbárságával párhuzamosan, most úgy tűnik, hogy a síitákkal összefogva harcolnak majd, az extrémizmus térnyerése ellen.⁷⁰

Összefoglalva látható, hogy ezen összefogás és kialakuló új szimpátia a Nyugat és szövetségesei között az „Iszlám Állam” elleni koalícióban, veszélyeztetheti az IS eddigi pozícióját. Még messze vagyunk a tényleges kooperációtól, azonban kis lépésekbe haladunk, talán egy jobb megoldás fele.⁷¹

3.1. A nyugati beavatkozás kettőssége a kurd kérdés

Megfigyelhetünk egyfajta megkülönböztető politikát, amit az USA alkalmaz az iraki és szíriai kurdokon. Jelenleg az USA légierije Irakban segít az IS ellen. Amíg Szíriában semmi sem történik. Miután a szíriai, kurd befolyás alatt álló Kobani város elbukott, egyesek azt állították, hogy a kobani kurdoknak át kellett volna térniük jazidizmusra, akkor talán segítséget kaptak volna a nyugati koalíciótól. Ez pedig egy igencsak jogos felvetés, ugyanis az USA sietett megvédeni az iraki kurdokat és jazidi kisebbségeket, azonban amikor az IS a szíriai kurdokat fenyegette Kobani városában, akkor semmit sem lépett!⁷²

23.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/23/us-strikes-isis-syria-new-battlefront>, letöltés: 2014.10.24.

⁷⁰ Sz.n., « Factbox: Arab states line up behind U.S. in fight against Islamic State », reuters, 24.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/24/us-syria-crisis-coalition-factbox-idUSKCN0HJ27320140924>, letöltés: 2014.10.24.

⁷¹ Rabil Robert G., *Neighbors: Syria, Israel and Lebanon*, London, Lynne Rienner Publishers, 2003, p.34-45

⁷² Cale Salih, « Why did the US help the Kurds in Iraq but leave Isis to massacre them in Syria? », theguardian,

Ha az adott helyzetet azonban közelebbről megvizsgáljuk, akkor a fő különbség az, hogy Irakban az USA már a helyi erőkkel összedolgozva a kormány támogatását élvezve, képes intervenálni. Kurd pesmergákat fegyverez fel és képezet ki, illetve katonai tanácsadókat is a helyszínre küldött. Ők tehát egyrészt képesek Irakból az IS erőit visszaszorítani, illetve megfelelő háttérrel, amit a légierővel való kooperáció jelent, még a területek hosszú távú megőrzését is realizálhatják, ezáltal fenntartva az iraki területek folytonosságát.⁷³

Amíg Szíriában, az USA sokkal hezitálóbb, egyszerűen avégett, hogy nem rendelkezik hasonló partnerséggel sem az ottani kormánnyal sem pedig a kisebbségekkel, akik sokkal megosztottabbak, mint Irakban. Fontos, hogy Aszadot még csak legitim vezetőnek sem ismerik el többé, tehát vele nem kezdhetnek tárgyalásokba, továbbá a szír rebellesek instabilak, illetve az elmúlt évek során az is bebizonyosodott, hogy a nyugati felfegyverzéseket követően, terrorista csoportok kötelékébe álltak. Szíriában a PKK-ra tehát a Kurd Dolgozók Pártjára számíthatnának, akik talán a leghasznosabb segítők lehetnének, azonban őket terrorista csoportnak tituláltuk évekkel ezelőtt. A velük való kollaborációnak tehát negatív üzenete lenne. Mindemellett Szíriában az intervenció komplexitása abban is rejlik, hogy az IS hatalmának megszüntetésén túl, Aszad illegitim uralmát is meg kell állítani, azonban akármelyik hatalom megszűnésével a másik új erőre kaphat.⁷⁴

Mivel pedig az USA jól tudja, hogy egyedül légicsapásokkal nem nyerheti meg a háborút, ezért szüksége van lokális erőkre, akik a földről irányítva a harcokat, elősegítik a légicsapások hatékonyságát is. A szírai kurd csoportok részéről pedig egyelőre, még nincs meg a 100% bizalom. Ezért hezitáló a nyugati politika az IS szír területeken történő támadása kapcsán. Mindemellett ne felejtjük el, hogy Törökország - USA kapcsolatát is veszélybe sodorhatja egy ilyen kooperáció. A későbbiek során, ha a PKK megerősödése bekövetkezne, amitől a törökök is félnek, akkor önállósodásukat szintén harcok kísérnék.⁷⁵

07.10.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/oct/07/us-kurds-iraq-isis-massacre-syria-kobani>, letöltés: 2014.10.24.

⁷³ Malcolm Fraser, " Without a ground force and an end point, the war against Isis will be a farce », theguardian, 08.10.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/oct/08/without-a-ground-force-and-an-end-point-the-war-against-isis-will-be-a-farce>, letöltés: 2014.10.24.

⁷⁴ ISABEL COLES, « 'Terrorists' help U.S. in battle against Islamic State in Iraq », reuters, 21.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/21/us-iraq-security-pkk-insight-idUSKBN0GL1H420140821>, letöltés: 2014.10.24.

⁷⁵ Jacques Follorou, « EI : « On ne peut pas lutter contre le terrorisme avec les seules forces militaires » », lemonde, 08.10.2014, http://www.lemonde.fr/international/article/2014/10/08/jean-paul-laborde-on-ne-peut-jamais-lutter-contre-le-terrorisme-seulement-avec-des-forces-militaires_4502540_3210.html, letöltés: 2014.10.24.

Azonban az USA-nak gyorsan kell cselekednie, hogy megvédje mind Kobani városát, mind pedig a béke processzust, felkínálva egy hasonlóan széles támogatását a szíriai kurdoknak, olyan feltételek mellett, minthogy ők újra vállalják az elköteleződést egy kurd-török békefolyamatban. Ugyanis Kobani város elbukása esetén a következmények már a török határokon is érzékelhetővé válnak.⁷⁶

Így végül megkezdtek a Kurd Dolgozók Pártjával (PKK), közös harcokat szíriai fronton is. A PKK már lassan három évtizede lázad Törökország ellen, hogy elérje függetlenedését, így bevonásának következményei lesznek, nemcsak a rivális kurd frakciók részéről, de ugyanígy Törökország részéről is. Mindazonáltal a PKK segítségével, már többször sikeresen vissza verték az „Iszlám államot”. A jazidiket is segítik, hogy ők a hegyekbe jutva biztonságra találhassanak, ellátásukat pedig próbálják folyamatosan biztosítani. A PKK pedig sokkal jobban szervezett, mint az iraki pesmergák, az ő taktikai képességükkel az IS legyőzhetővé válik.⁷⁷

Közben a Szíriában maradó jazidik, önkéntesen vissza akarnak térni Irakba, hogy harcolhassanak az őket kiűző IS-sel szemben. Ezért szíriai kurdok kiképzik őket, mielőtt visszatérnének a frontvonalakra. A Singer-hegységben rejtőzködő jazidik emellett létrehoztak a helyiekkel közösen egy egyesülést, amit ők a Singeri Ellenállás Egységének neveztek el. Ez nem egy politikai szerveződés, de mégis a Kurd Politikai Pártokhoz a leghasonlóbb.⁷⁸

Törökország mindazonáltal joggal fél a PKK tényleges hatalomhoz jutásától és akár a török területeken való terjeszkedésétől. Ők nem a török megosztottságtól tartanak, hanem a török területeken való kurd egyesüléstől. A helyzet tehát nagyon paradoxális főként, hogy az IS ellen, egy másik terrorista szervezettel szövetkezve harcol a nyugati koalíció.⁷⁹

⁷⁶ DAREN BUTLER, HUMEYRA PAMUK, « Islamic State siege of Syrian town threatens Turkey's Kurdish peace », reuters, 26.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/26/us-syria-crisis-turkey-kurds-idUSKCN0HL1DH20140926>, letöltés: 2014.10.24.

⁷⁷ Sz.n., « Entre Irak et Syrie, le PKK en première ligne contre l'Etat islamique », lemonde, 02.10.2014, http://www.lemonde.fr/international/visuel/2014/10/02/entre-irak-et-syrie-le-pkk-en-premiere-ligne-contre-l-etat-islamique_4499328_3210.html, letöltés: 2014.10.24.

⁷⁸ Sophie Gillig, « Qui sont les yézidis, cible des djihadistes en Irak ? », lemonde, 12.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/12/la-communaute-kurdophone-yezidie-cible-des-djihadistes-de-l-etat-islamique_4470471_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

⁷⁹ Nagy Károly: *Nemzetközi jog*, Budapest, Püski kiadó, 1999. 443-490. o.

Obama megkezdte mind a légitámadásokat, mind a humanitárius segítségnyújtást a régióban. Washington emellett teljes válszélességgel kiállt Haidar al-Abadi mellett, akit új iraki kormányfőnek választottak.⁸⁰

Az USA jelenkori legnagyobb kihívása, hogy a szír fronton anélkül harcoljon az IS dzsihádistáival, hogy ezzel segítené akár közvetve is az Aszad rezsimet, ami egy komplex kihívás. Obamának át kell gondolni, hogy kikkel szándékozik bővíteni koalícióját szír fronton, talán az Aszad rezsimmel, vagy más szír mérsékelt csoportokkal, a szabad szír hadsereggel? Kiknek ad majd olyan támogatást, ami által talán az a csoport később realizálhatja önös érdekeit? Amerika ezt nem szeretné megkockáztatni, azonban az idő sürgeti, ugyanis az IS most szíriai és iraki terjeszkedését követően, Törökország irányába megy. A török helyzet nagyon bonyolult, a belpolitikai problémákon túl, a menekült helyzet is elvonja a vezetőség figyelmét az IS jelentette veszélyről. Az „Iszlám Állam” célja pedig, hogy könnyű átjárást biztosítson a külföldi dzsihádistáknak Törökországból a kalifátus területeire.

Obama azonban bejelentette, hogy az Aszad rezsimmel közös támadások koordinációjára, nem lesz hajlandó. Évéggett viszont felmerül a kérdés, hogy hogyan érhető el az IS távozása, amikor nem tudunk egy legitim szír vezetőségre támaszkodva cselekedni? Mi lenne tehát a legjobb lehetőség: az IS legyőzésével a szír olajföldeket felszabadítani, majd azt Aszad kezére visszajátszani? Vagy fenntartani az iszlám kalifátust, és a terrorizmus ilyen nagyszabású finanszírozhatóságát? Ez Aszad előnyére vagy inkább hátrányára válhat? Illetve a Közel-Keleti régió stabilizációjához, mely lenne a legjobb opció? Ha Aszad elbukna, az további veszélyt jelentene a szír kisebbségekre, mint alavitákra, keresztényekre, jazidikre stb... Ha viszont az IS bukik el, akkor Aszad kapja vissza hatalmát a területek ellenőrzése felett, hogy tovább terrorizálva, irtsa népét.⁸¹

Felvéve a harcot az IS ellen Szíriában, Obama megnyitott egy új közel-keleti harcteret. Washington célja lerombolni az „Iszlám Államot”. Az intervenció azonban, más aspektusokból is jelentős. Obama most három év után avatkozik csak be a szír polgárháborúba.⁸²

⁸⁰ Ian Black, « Assad and Maliki unite against common enemy Isis », theguardian, 26.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/26/iraq-syria-air-strikes-isis>, letöltés: 2014.10.24.

⁸¹ Kápoly Máttyás, « alábecsültük a szíriában zajló eseményeket », kitekintő, 30.09.2014, http://kitekinto.hu/iszlám/2014/09/30/obama_alabecsultuk_a_sziriaban_zajlo_esemenyeket/#.VDGznWccQeE, letöltés: 2014.10.24.

⁸² Dr. Rabil Robert, *Syria, United States and the War on Terror in the Middle East Praeger, Syria, Israel and Lebanon*, Lynne Rienner Publishers, 2003, p. 25-32

Tavalyi év során mind a brit parlament, mind az amerikai kongresszus leszavazta a szír katonai intervenciót. Majd az IS megkezdte terjeszkedését. Egyesek szerint a legnagyobb hiba, hogy már évekkel ezelőtt nagyobb hangsúlyt kellett volna fektetni Szíria geopolitikai megismerésére, és az Aszad probléma orvosolására. Most azonban rákényszerültünk a közös fellépésre, mert az ellenség, közös ellenséggé vált. Mi változott? Az "Iszlám Állam" előretörésével, egy olyan brutális bánásmóddal találkozhattunk, amit eddig a nyugati parlamentek figyelmen kívül hagytak. Majd brit és amerikai foglyok kivégzésének felvételei kezdtek terjedni az interneten, ami már direkt veszéllyel fenyegette a nyugati demokráciákat is.⁸³

Összefoglalva, az "Iszlám Állam" hat hónap alatt olyan szinten megerősödött, amire még nem volt precedens. Az eddigiekben akár egyszerre öt fronton is harcolt: az iraki hadsereg ellen, a kurdokkal, a szír rezsimmel, a szír ellenzékkel és a libanoni katonasággal szemben is. Mindemellett moderált vallási csoportok is beálltak a dzsihádisták közé. Az idő egyelőre Baghdadi kezére játszik, és amíg nincs egy megértő politikai és katonai megközelítése a harcoknak mind Irakban, mind pedig Szíriában a csoport folytathatja terjeszkedését.

3.2. A közel-keleti katonai intervenció legitimitása

A Közel-Kelet és a Nyugat ellenségeskedésének egyik legmeghatározóbb momentuma a 2003-as iraki invázió volt, amikor az USA és Nagy-Britannia, ENSZ autorizáció nélkül cselekedtek.

Azonban Obama jelen cselekedetei a 2001-es afgán inváziót idézik, ahol az akkori amerikai kormány célja a tálibok és az al-Kaida legyőzése volt. De eme intervenció következményeként megnövekedhetett az al-Kaida létszáma. 13 évvel később pedig a tálibok, Afganisztán nagy részét kontroll alá helyezték. Fontos adat, hogy csak 2001. szeptember 11 óta az USA több mint 94 000 légitámadást mért a Közel-Keletre. Legtöbbjüket Irakban és Afganisztánban, de voltak csapások Yemenben, Szomáliában, Pakisztánban, Líbiában is, ahol ezek óriási mértékű civil áldozatokat követeltek. Az extrémizmus pedig teret nyerhetett.⁸⁴

Az IS ellenes katonai csapás esetében az amerikaiak arra hivatkoznak, hogy Oroszország vétőja végett lehetetlen megkezdeni az intervenciót. Ezentúl pedig Aszad engedélye nem kért, habár a rezsimet informálták a légitámadások megkezdése előtt. Aszad illegitim hatalmon maradása

⁸³Sz.n., « Obama: Az amerikai politika "működésképtelen" », hvg, 09.08.2014, http://hvg.hu/vilag/20140809_Obama_Az_amerikai_politika_mukodeskeptele, letöltés: 2014.10.24.

⁸⁴Nick Cohen, « Isis and Syria: 'Western hypocrisies have been driving support for extremism' », theguardian, 28.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/28/western-hypocrisies-fuelling-extremism-isis-syria>, letöltés: 2014.10.24.

több kérdést is felvethet. Habár az IS megerősödése számára egy taktikailag kedvező helyzethez vezetett, a hatalmuk ilyen mértékű megerősödésétől már a szír kormányfő is megriadt.⁸⁵

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa azonban most sem engedélyezte a katonai beavatkozást a Közel-Keleten, ugyanis Oroszország mindvégig ellenállt. Másrésztől azonban, a nemzetközi jog alapján, az ENSZ tagok reszponzabilisek, hogy a civil csoportokat, kisebbségeket megvédjék a terror alatt tartott régiókban. Az USA így nem hivatalos ENSZ engedéllyel, illetve Aszad mint illegitim vezető definiálását követően, megkezdte a légicsapásokat az iraki és szír területeken.⁸⁶

Főként fegyverraktárakat, laktanyákat vettek célba, amik az IS-hez köthetőek. Raqqa volt a legfőbb célpont. Azonban a légicsapások lassan kiszámíthatatlanná váltak, ugyanis az IS harcosai elvegyültek civil lakta övezetekbe, hogy így védekezzenek. Fontos, hogy a légicsapások egyedül nem lesznek elégségesek az „Iszlám Állam” legyőzéséhez. Földi erőt is be kell vetni, akik a helyi katonai csapatokat segíthetnék. Jelenleg ugyanis a Szíriai Szabad Hadsereg és a PKK mellett a kurd pesmergák próbálnak a szárazföldön harcolva győzelmet elérni, azonban forrásaik végesek.⁸⁷

Itt nem csak fizikális harcról beszélünk, hanem immár ideológiák küzdelméről, amit az egyik erőszakos intervenció a másik javára billenthet. Egy hónappal az USA légicsapásait követően, csak a konfliktus eszkalációját láthattuk. Bár eleinte Obama ígéretet tett arra, hogy nem küld földi haderőt a régióba, mára ez sem tűnik biztosnak, ugyanis az elengedhetetlen lenne a valós fejlődés eléréséhez. Ez pedig több éves háborúzáshoz vezethet. Eddig már több ezer amerikai katonai tanácsadó dolgozik Irakban. Ezen speciális erők feladatai támogatni az ottani kurd pesmerga harcosokat. Azonban világossá vált, hogy a szíriai intervenciót sem lehet mellőzni. Így mára több ezer mérsékelt rebellist képeznek ki amerikai katonai tanácsadók, a szíriai harcokhoz is. Tehát egy évvel Obama és David Cameron leszavazását követően, most ismét katonai támadást terveznek Szíriában.⁸⁸

⁸⁵ Hassan Hassan, « Isis, the jihadists who turned the tables », theguardian, 10.08.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/10/isis-syria-iraq-barack-obama-airstrikes>, letöltés: 2014.10.24.

⁸⁶ Sz.n., « Isis breach of Iraq-Syria border merges two wars into one 'nightmarish reality' », theguardian, 18.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/18/isis-iraq-syria-two-wars-one-nightmare>, letöltés: 2014.10.24.

⁸⁷ Martin Chulov, « How the US targets Isis in Syria will reveal Barack Obama's true goals », theguardian, 11.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/11/us-targets-isis-syria-raqqa-iraq>, letöltés: 2014.10.24.

⁸⁸ Seumas Milne, " Another western war won't end terror in Iraq or Syria. It will only spread it », theguardian, 18.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/18/another-western-war-spread-terror-isis-us-crisis>, letöltés: 2014.10.24.

Tény, hogy az arab világ jelenlegi krízise nem tükrözi annak, általános siíta-szunnita ellentétjét. Mára fontossá vált Irán, Szaúd-Arábia összefogása és egy új kormányhatalom kiépítése Irakban és Szíriában is. Bombázásokkal csak a radikális csoportok mutációja erősödik. Tehát a katonai intervencióra csak még több beavatkozás és háború lehet a válasz.⁸⁹

A nyugati sajtóban jellemzően azt írják, hogy a dzsihadizmus provokálja a háborút, ezáltal szerevezve meg a közvélemény beleegyezését a katonai intervenciókba, ugyanis ez egy kényes kérdés. De természetesen láthattuk, hogy akár az afganisztáni, akár az iraki inváziókat követően, hogyan destabilizálták ezen államokat, ami kivétel nélkül elvezetett az ottani extrém terrorista csoportok megerősödéséhez. Így tehát véleményem szerint itt lenne az ideje, hogy a nyugati nagyhatalmak vállalják a felelősséget tetteikért, és segítsék azt a sok millió ártatlant, akiket akárcsak közvetve is, de atrocitások érnek nap, mint nap, e brutális extrémizmus terjedése által.⁹⁰

Az IS megpróbál káoszt teremteni az egész világon, és globális konfliktus góccokat kialakítani. Akár az adott politikai feszültségeket kihasználva, akár az elnyomott kisebbségekre támaszkodva. Így több afrikai terrorista csoport, akár egyiptomiak és tunéziai is lojalitásukat fejezték ki, az iszlám kalifa fele. Ez pedig egy óriási diplomatikai mobilizációt igényelne, ugyanis a megoldáshoz nem lesznek elegendőek a katonai eszközök. Tárgyalni kell, nem pedig rombolni.

Úgy lehetne megnyerni ezt a csatát, ahol ne felejtjük el, hogy a harcosok fele, nyugati országok állampolgára, hogy inkább az introspekcióra való képességünket fejlesztjük. A radikális iszlamisták soraiba csatlakozók kb 60%-a, nem rendelkezik tiszta vallási meggyőződéssel. Rájuk az adott radikális propaganda van hatással. Ez pedig a szociális befogadással kapcsolatos jelenség. A terrorizmus tehát megtestesülhet egyfajta szociális kirekesztettségben. Ahhoz, hogy ezt legyőzzük, mobilizálni kell a civil társadalmakat, médiákat végül pedig az oktatási rendszert kellene megreformálni.

Az USA felismerve ezt, finomította az IS elleni intervenciós stratégiáját. Washington nem masszív bombázásokat végez, sőt földi csapatok telepítéséről sem döntött még. Ami az események e stádiumában talán a legmegfelelőbbnek bizonyult. A szituáció komplexitása

⁸⁹ David Ignatius, "David Ignatius: Taking a long view on Syria and the Sunni-Shiite divide », washingtonpost, 12.02.2014, http://www.washingtonpost.com/opinions/david-ignatius-taking-a-long-view-on-syria-and-the-sunni-shiite-divide/2014/02/12/5d650b10-935e-11e3-84e1-27626c5ef5fb_story.html, letöltés: 2014.10.24.

⁹⁰ Sz.n., « C'est le djihadisme qui provoque la guerre », lemonde, 25.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/25/c-est-le-djihadisme-qui-provoque-la-guerre_4494255_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

abban rejlik, hogy ahhoz, hogy legyőzzük az „Iszlám Államot”, regionális és politikai fejlődést kell elérni.⁹¹

Összefoglalva, az IS ellenes koalícióhoz eddig összesen 30 ország, ezen belül pedig 10 arab állam is csatlakozott. Mindenki megpróbálja kivenni a szerepét a közös ellenséggel való harcból, mégha a koalíciós tagok között nem is 100% az egyetértés. Kuvait gyengíteni próbálja az „Iszlám Állam” finanszírozását, amíg Amerika, Franciaország, Nagy-Britannia, Belgium, Ausztrália légicsapásba kezdtek. Emellett a Hezbollah küzd az IS libanoni terjeszkedése ellen. Sőt még Aszad is szövetségre lépett az aktuális Iraki kormányfővel, hogy együtt hozzanak létre egy új stratégiát az IS hatalmának megdöntésére. De a csatlakozók között van Bahrain, Jordánia, az Egyesült-Arab Emirátusok, Qatar, Hollandia is. Ezen stratégia összefogás pedig lassan gyümölcsözni látszik.⁹²

3.3. Törökország félelme az „Iszlám Államtól”, illetve a félelemből fakadó térségbeli hatalmi átrendeződések fontossága

Törökország a szíriai események kezdetekor, Aszad gyors bukására számított. Azonban a konfliktus eszkalációjával párhuzamosan, a térségbeli destabilizációs folyamatok őt is elérték. A török parlament nemrégiben elfogadott egy mandátumot, ami lehetővé teszi a katonai beavakozást mind Irakban, mind pedig Szíriában. De Törökország továbbra is hezitál, félve attól, hogy a légicsapások csak tovább mélyítik a regionális káoszt. Ezentúl már több mint 1,5 millió szír menekülttel kell megbírkozniuk török területeken. Habár 2013-ban Erdogan török államfő, személyesen kérte Obamát a meggyengült Aszad elleni támadásra, de az USA nem lépett.⁹³

Ezzel Aszad erejének növekedését segítették elő. Ha a szíriai rezsim elmúlt 4 éves narratíváját vizsgáljuk, akkor láthatjuk, hogy a rezsim erőszakos fellépését a terrorista csoportok elleni harcokkal legitimizálta. Amit az események eszkalációja természetesen bizonyít. Aszad stratégiája az ország megosztottságának erősödésével csak győzedelmeskedhet. Ezáltal a

⁹¹ Patrick Wintour, " Tony Blair: west must take sides against growing threat of radical Islam », theguardian, 23.04.2014, <http://www.theguardian.com/politics/2014/apr/23/tony-blair-west-take-sides-growing-threat-radical-islam>, letöltés: 2014.10.24.

⁹² Douglas Alexander , « Isis can only be defeated in the long term by regional powers », theguardian, 10.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/oct/10/isis-defeated-long-term-regional-powers-douglas-alexander>, letöltés: 2014.10.24.

⁹³ JONNY HOGG, NICK TATTERSALL, « Turkey, frustrated with West, clings to fading vision for the Middle East », reuters, 01.10.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/10/01/us-mideast-crisis-turkey-idUSKCN0HQ2ZZ20141001>, letöltés: 2014.10.24.

mainstream ellenzék pedig elbukik. Nem is említve a kisebbségek növekvő hatalmát, amivel párhuzamosan újabb és újabb konfliktusok kialakulására kerül sor az adott régióban.⁹⁴

Fontos tehát konstruktív megoldások útján, ellehetetleníteni Aszadot, így nem az általa használt brutális eszközökkel harcolni ellene, ami egyedül a radikálisok megerősödését szolgálná, hanem egy megértő és koherens politikai megoldást kínálni az ottani embereknek.

Az IS predominanciája, azonban fenntartja a regionális félelmet, immár a szír rezsimben is, ami miatt a térségbeli nagyhatalmak újragondolták a regionális összefogás fontosságát. Qatar és Törökország közelebb került Szaúdi pozícióhoz, aminek célja most az extrémizmus ellen folytatott harc különösen Szíriában. A Szaúdi pozíció pedig az Iránihoz idomult, ami végett már nem Aszad megbuktatása a cél, hanem sokkal inkább az extrémizmus megállításaért munkálkodnak.⁹⁵

Mindeközben az egyik legbefolyásosabb szunnita törzs is hajlandó kooperációra a síita iraki kormányfővel Haider al-Abadival, aki ígéretet tett beiktatásakor, a szunnita kisebbségi jogok tiszteletben tartására. Évéggett ők készek felvenni a fegyvert az "Iszlám Állam" ellen. Sőt még az USA vezette koalícióhoz is csatlakoznának. Haider al-Abadi legfőbb törekvése a síiták és szunniták kibékítése. A szunnita kisebbség megnyerése óriási előnyt jelenthet bármely jövőbeni erőfeszítéshez. Ez pedig ritka lehetőség arra is, hogy a szunnita-síita évszázados ellenségeskedés végre megoldódjon.⁹⁶

Ezentúl talán az IS lehet az USA és Oroszország kapcsolatának rendezője is. Miután az "Iszlám Állam" hadat üzent Oroszországnak, nem elfeledve azt a tényt sem, hogy Moszkva számára egyre nagyobb probléma, hogy az IS soraiba olyan csecsenföldiek is csatlakoznak, akik korábban önállósodásuk miatt Oroszországgal háborúztak, ez már közvetlen veszéllyel fenyeget. Mivel pedig az "Iszlám Állam" pártolja eme ambíciókat, sőt a későbbiekben segítheti is ezek megvalósulását, ezért Putin számára elvi kérdés az "Iszlám Állam" elleni harc. Ezzel pedig megsokszorozódtak az orosz-amerikai tárgyalások.⁹⁷

⁹⁴ Ruth Sherlock, Richard Spencer, « Senior al-Qaeda jihadist speaks out in defence of Peter Kassig », telegraph, 22.10.2014, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/islamic-state/11181229/Senior-al-Qaeda-jihadist-speaks-out-in-defence-of-Peter-Kassig.html>, letöltés: 2014.10.24.

⁹⁵ SAMIA NAKHOUL, " Islamic State carves jihadist hub in heart of Middle East », reuters, 13.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/13/us-iraq-security-mideast-insight-idUSKBN0GC1FB20140813>, letöltés: 2014.10.24.

⁹⁶ Loveday Morris, « Shiite militias in Iraq begin to remobilize », washingtonpost, 09.02.2014, http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/shiite-militias-in-iraq-begin-to-remobilize/2014/02/09/183816c6-8f59-11e3-878e-d76656564a01_story.html, letöltés: 2014.10.24.

⁹⁷ Fügedi Zita, « Az IS lesz Moszkva és Washington békítője ?! », kitekintő, 28.09.2014,

Közben az Európai Unió is aktivizálódott az ügyben. A brüsszeli zsidó múzeum támadását követően, újrazivsgálta a szíriai harcosok Európába való visszatérésének körülményeit és valószínű konzekvenciáit, ami a következő évek legfontosabb biztonsági fenyegetése lehet az európai térségre.⁹⁸

Az Európai Unió terrorizmus ellenes stratégiájának fő pontjai a megelőzés, az azonosítás és a gyanúsítottak felkutatása.⁹⁹ Az EU öt lépcsős stratégiája alapján először, az erőszak megszüntetésére, másodsor az emberek védelmében hozott intézkedésekre, harmadszor a komoly és nyitott politikai processzusok megkezdésére, negyedszer a globális vegyifegyver-arszénál, de jelenleg legalább a szíriai fegyverek elpusztítására, ötödször pedig a régió geopolitikájának megértésére kell koncentrálni.¹⁰⁰ Ennek a stratégiának a hatékonyságát próbálják növelni jelenleg az Unió döntéshozói.

Összefoglalva tehát az IS fenyegetése végső soron konstruktív jellegű politikai diskurzusokat eredményezett, amelyek a jövőben, akár a vallási ellentétektől, a politikai típusú problémák megoldásáig, globális összefogással lesznek képesek fejleszteni a közel-keleti régiót.

4. A „szent háború” szociális és humán aspektusai

A negyedik fejezetem fő célja bemutatni azt a kutatási eredményemet, mely szerint a konfliktus emberi és szociális aspektusai nem csak következmények, hanem egyben az események előzményei is. Véleményem szerint a hasonló konfliktusok áldozatainak a békefolyamatokba való bevonása nélkül, nem érhetünk el tartós eredményeket. A kutatásom egyik sarkalatos pontja volt meghatározni, hogy az IS emberiség ellenes bűnei, milyen módon jelennek meg a rekrutációs, illetve propaganda folyamatokban, mint jövedelmező eszköz, ami a szervezet taglétszámát csak tovább növeli. Az első alfejezetben analízálom az IS kisebbségekkel kapcsolatos kegyetlen bánásmódját, kiemelve a jazidik helyzetét, sőt azt a tényt, hogy a

http://kitekinto.hu/europa/2014/09/28/az_is_lesz_moszkva_es_washington_bekitje/#.VDGzQWccQeE, letöltés: 2014.10.24.

⁹⁸ Ewen MacAskill, Spencer Ackerman, "Nato summit: US and UK to debate military options for tackling Isis », theguardian, 03.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/03/nato-summit-britain-military-options-islamic-state>, letöltés: 2014.10.24.

⁹⁹ Sz.n., « LA RADICALISATION UN PHÉNOMÈNE EN EXPANSION. INQUIÈTE, LA COMMISSION EUROPÉENNE PRÉSENTE UNE COMMUNICATION VISANT À PRÉVENIR TOUTE FORME D'EXTRÉMISME VIOLANT », <http://europe-liberte-securite-justice.org/2014/01/23/la-radicalisation-un-phenomene-en-expansion-inquiete-la-commission-europeenne-presente-une-communication-visant-a-prevenir-toute-forme-dextremisme-violant/>, letöltés: 2014.10.24.

¹⁰⁰ Ban Ki-moon, " Six vital steps to peace in Syria », theguardian, 26.06.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jun/26/six-steps-to-peace-syria-united-nations-ban-ki-moon>, letöltés: 2014.10.24.

kisebbségeken túl mindenkit legyilkolnak, aki velük szemben áll, így csökkentve a térségbeli ellenállást. A második alfejezetben vizsgálom, az IS gyermekeken, illetve fiatalokon alkalmazott propagandáinak veszélyét. Ebből kifolyólag a gyermekkatonák, és a mártírhálálra vállalkozó gyermekek kérdéskörét. A harmadik alfejezetben összefoglalom a kalifátusi nők helyzetét, amely mind a káosz fokozásában, mind pedig a kalifátus benépesítése szempontjából fontos. A negyedik alfejezetben pedig ismertetem a külföldi lányok kivándorlásának körülményeit, egyrészt a kivándorlás veszélye szempontjából, másrészt a fiatalkorúak kiutazása általi negatív üzenet, mint legitimizációs eszköz aspektusából.

Az IS brutalitásának első általam analizált aspektusa az a fogolytartás. Ha a nyugati foglyok közel-keleti helyzetét vizsgáljuk, akkor azok elrablásának alapvető célja eredetileg a plusz bevételforráshoz való hozzájárítás volt. Azonban az IS növekedésével és az IS ellenes nyugati koalíció létrejöttével párhuzamosan, már nyilvánosan kivégzésekre is sor kerülhetett, amiknek felvételeit az interneten terjesztették tovább.¹⁰¹

A videókban, olyan érvek hangoztak el, minthogy Obama túlságosan önző és arrogáns külpolitikája miatt gyilkoltak. Ami azért hihetetlenül veszélyes jelenség, mert közvetetten a Nyugat is felelős az „Iszlám Állam” megerősödéséért. Ha ez még inkább megerősítésre kerül, ezzel csak a demokratikus államokon belüli káosz erősödik. A népek pedig saját kormányaik ellen fordulva, csak lehetőséget teremtenek az „Iszlám Államnak” terveik megvalósítására.¹⁰²

Majd a videók következő részében arra figyelmeztetnek, hogy várhatóan még ennél is több nyugati ember vére fog folyni. Emellett több országot is megfenyegettek, hogy azok ne kötelezzék el magukat az IS ellenes nyugati koalícióban, és ne avatkozzanak be akárcsak indirekt módon se a Közel-Kelet ügyeibe. Ezen videók a részét képezik egy intimidációs dzsihád stratégiának. Az itt látott ultraviolens képek internetes terjesztésével azok, a lehető legtöbb emberhez eljuthatnak, amiknek deviáns hatásai nemsokára globálisan is érzékelhetővé válnak. Egyre több nyugati foglyot ejtenek az IS tagjai. A foglyok pedig aszerint vannak veszélybe, hogy anyaországuk mekkora szerepet vállalt az IS ellenes harcokban.¹⁰³

¹⁰¹ Gilles Paris, "Assassinat de James Foley : Obama condamne le « cancer » qu'est l'Etat islamique », le monde, 20.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/20/execution-de-james-foley-obama-condamne-le-cancer-qu-est-l-etat-islamique_4474072_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

¹⁰² Sz.n., « Al-Qaida demande aux djihadistes de s'unir contre la coalition anti-EI », le monde, 16.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/16/al-qaida-demande-aux-djihadistes-de-s-unir-contre-la-coalition-anti-ei_4488426_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

¹⁰³ Sz.n., « Video shows beheading of ISIL hostage », aljazeera, 04.10.2014, <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/10/isil-beheads-another-western-hostage-2014103202339765378.html>, letöltés: 2014.10.24.

Mindeközben felfedésre került több külföldi merénylet projektje is. Ezen merényletek elsősorban Európát célozzák meg. A flamand sajtó egyik állítása alapján vált relevánssá az az információ, ami szerint szeptemberben támadást terveztek az Európai Bizottság brüsszeli székhelye ellen. A merényletnek a lehető legnagyobb számú halálos áldozatokkal kellett volna hírverést csapnia Európa szerte.¹⁰⁴

A közel-keleti dzsihadisták által kiképzett külföldi harcosok száma, egyes esztimációk szerint, 30 000-re rúg. Ha néhány el is hagyja a szent háborút, eltorzított ideákkal tér vissza, hogy további terrorista projektek megvalósításába kezdjen. Ez történt Mehdi Nemmouche esetében is, aki Szíriából, Brüsszelbe érkezett, és a zsidó múzeumnál több ártatlant halálra lőtt. Egy évet töltött Szíriában, mialatt részt vett kiképzésben és a harcokban is. A hasonló típusú fenyegetésekkel szemben jöhetett létre az a nyugati koalíció, aminek az egyik legfőbb célja, a gyanúsítottak hatástalanítása, még az anyaországukba való visszaérkezésük előtt.¹⁰⁵

Ha az „Iszlám Államot” politikai aspektusból közelítjük meg, láthatjuk, hogy hosszú távú célja a nyugati liberális demokráciák félelemben tartása, amellyel saját gazdasági érdekeinek megfelelő politikai reakciót tud provokálni. Így bekebelezve például elhidegült nyugati muszlimok százait soraiba. A dzsihad végzetes vonzereje abban rejlik, hogy ezen emigránsok a nyugati diaszpórában, a nyugati gazdasági és politikai helyzetettel kapcsolatos frusztrációik révén, könnyen meggyőzhetők az ilyen és ehhez hasonló Nyugat ellenes harcokban való részvételről. Az „Iszlám Állam” az iszlám, csak általuk értelmezett üzenetét ismeri el. Nézeteik szerint a Nyugat gyenge saját ideológiai hitét illetően. Számukra a muszlim igazság mindig győzedelmeskedni fog a nyugati materialista ideák felett.¹⁰⁶

A nyugati IS önkéntesek többségében fiatalok, akik életük egy átmeneti részébe lépve, új életcélt keresnek. Így végül relatíve könnyen hagyják el otthonaikat egy új „család” érdekében. A propaganda videók egyik legfontosabb tanulsága, hogy az iszlámért folytatott harc a család szeretete és mindennek felett áll! Probléma, hogy a résztvevők legtöbbször nem rendelkezik tradicionális vallási neveltetéssel, így az „Iszlám Állam” vallási ideológiáját akceptálva

¹⁰⁴ Suraj Lakhani, "What makes young British Muslims want to go to Syria?", theguardian, 24.06.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jun/24/isis-british-muslims-reality-war-fight-extremism>, letöltés: 2014.10.24.

¹⁰⁵ Sz.n., « Mehdi Nemmouche inculpé du chef d'assassinat dans un contexte terroriste », lesoir, 30.07.2014, <http://www.lesoir.be/611821/article/actualite/belgique/2014-07-30/mehdi-nemmouche-inculpe-du-chef-d-assassinat-dans-un-contexte-terroriste>, letöltés: 2014.10.24.

¹⁰⁶ HEATHER SAUL, « James Foley 'beheaded': Why British jihadists go to fight in Syria », independent, 20.08.2014, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/james-foley-beheaded-why-british-jihadists-go-to-fight-in-syria-9680931.html>, letöltés: 2014.10.24.

születnek végső soron újjá. Ezen muszlimok legnagyobb motivációja végső soron a környezetük elismerése. A dzsihád egyenlő lehetőséget jelent mindenki számára, olyan formális testvériség, amely dicsőséggel kecsegtet.

A radikalizáció azonban nem egyik napról a másikra történő folyamat. Egyrészt a befolyásoláson és meggyőzésen alapuló technikák végett válik lehetségessé, ami egy nagyon komplex jelenség. Fontos tehát megkülönböztetni a konfliktushoz csatlakozók különböző csoportját, motivációik szerint. Elsősorban a külföldi csatlakozókat, a közel-keleti csatlakozóktól, majd mind a két csoportot további három alcsoportra érdemes osztani.

A közel-keleti csatlakozókat aszerint soroltam három alcsoportba, hogy azok motivációi milyen alapokra épülnek. Az első csoportba vannak azok a térségbeli áldozatok, akiknek nincs esélyük normális életre, szinte biztos, hogy halál vár rájuk. A második csoportba tartoznak azon közel-keletiek, akik a folyamatos évek óta tartó konfliktusok után változást szeretnének elérni, nem megértve annak súlyát, ha az IS-hez hasonló terrorista szervezetek kötelékébe csatlakoznak. Majd a harmadik csoportba soroltam azon közel-keleti résztvevőket, akik devianciáik végett, mindi is hasonlóan cselekedtek, az erőszak és brutalitás eme legális érvényesülése a legfőbb motivációjuk.

A külföldi csatlakozók motivációiak alapján szintén három alcsoportra oszthatók. Az első csoportba tartoznak azon muszlim külföldiek, akik a harcokhoz a közel-keleti régió népességének megsegítése végett csatlakoztak. A második csoportba azon külföldi iszlám közösség tagjai tartoznak, akik az IS hatékony propaganda áldozataiként vállalkoznak az ismeretlenre. A harmadik csoportba pedig azon külföldi harcosokat kell besorolni, akik hasonló tettekre mindig is ki voltak éhezve, csak nyugati kultúrákban nem volt erre lehetőségük. Így a nyugati társadalmak által elnyomott frusztrációik előtérbe kerülhettek abban a pillanatban, ahogy csatlakoztak a „szent háborúhoz”. Mindezen deviáns viselkedést, innentől elfogadottként, és dicsőségesként élhették meg.

Összefoglalva, a csatlakozók nem csak hatalmat „kapnak a kezükbe”, de felelősséget is, legalábbis ennek elhitézésére törekszik az „Iszlám Állam” propagandája, aminek azonban egyedüli célja az erődemonstráció és a globális félelem fenntartása. A probléma alapvetően, hogy e fiatal csatlakozók egy részének eredetileg, romantikus elképzeléseik voltak a harcokról.

4.1. Az iszlám kalifátus „kisebbségi politikája”

Az egyik legutóbbi ENSZ jelentésben elítélték az “Iszlám Államot” vallási és etnikai tisztogatás miatt. Megállás nélkül gyilkolnak, erőszakos elrablásokat szerveznek, rabszolgaságba taszítanak embereket, kínzást és szisztematikus üldözést alkalmaznak etnikai vagy vallási okok végett. Ezen kisebbségek a keresztények, jazidik, síiták, kurdok és még sokan mások.¹⁰⁷

A Közel-Kelet ezen IS által birtokolt részének komplexitása abban rejlik, hogy az ősi idők folyamán ez a terület hitbeli megkülönböztetés nélkül befogadott mindenféle közösséget, így válva a békés együttélés bázisává. Ezen kozmopolita régió, hazája volt különböző vallásoknak, amely specificitása hosszú időn keresztül különös gazdagságot tudott biztosítani az ott élőknek. A terület nyersanyagokban és energiaforrásokban való gazdagsága megkérdőjelezhetetlen. Azonban a gazdagság csak egy eszköz és nem biztosíték. Amit ezen erőforrások birtoklásáért folytatott harcok csak még inkább megerősítettek.¹⁰⁸

A térség egyik vallási kisebbsége a jazidi nép, amely kénytelen volt a hegyekbe menekülni az IS fenyegetése elől. Ők Mezopotámia legősibb népe, ahol hitük már több mint 4000 éve fennáll. Hitük a perzsa birodalom még kereszténységet és iszlámot is megelőző ősi hitrendszerére épül. A Koránból és a Bibliából is átvesznek ezt-azt. Monoteista vallásuk egy része a zoroasztrizmusból, az antik perzsia vallásából ered. Számukra a jó és a rossz minden emberben megtestesül, és a tudatosság szabadsága által válik erősebbé egyik vagy másik oldal. A választás szabadsága tehát a meghatározó, ami nem kompatibilis a kényszerítő vallási hatalmakkal, amit az IS próbál impozálni a követőire. A jazidi kurdok 100 000- 600 000-es népességet tesznek ki Irakban. Lalech a fő kulturális helyük, de több ezren laknak Szíriában, Törökországban, Örményországban és Grúziában is.¹⁰⁹

Több áldozat elmondása alapján, a sajtóban megjelent az, hogy jazidi gyermekeket és nőket adnak el szexrabszolgának, akár 10 dollárnyi összegért. Ezen kislányoknak és fiatal nőknek az egyetlen kilátása a jövőre az, ha kiházásítják őket, egyébként egy ennél is rosszabb sors vár rájuk dzsihádistá harcosok rabszolgájaként. Mindeközben az “Iszlám Állam” dzsihádistái

¹⁰⁷ Sz.n., « ENSZ: Emberiség elleni bűnök az Iszlám Állam tettei », hvg, 25.09.2014, http://hvg.hu/vilag/20140925_ENSZ_Emberiseg_elleni_bunok_az_Iszlam_All, letöltés: 2014.10.24.

¹⁰⁸ Véronique Grandpierre, « En Irak, le califat détruit le patrimoine de la Mésopotamie au nom d'un monde nouveau », le monde, 17.08.2014, http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/08/17/en-irak-le-califat-detruit-le-patrimoine-de-la-mesopotamie-au-nom-d-un-monde-nouveau_4472626_3232.html, letöltés: 2014.10.24.

¹⁰⁹ YOUSSEF BOUDLAL, « Kurdish militants train hundreds of Yazidis to fight Islamic State », reuters, 17.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/17/us-syria-crisis-yazidis-idUSKBN0GH0G220140817>, letöltés: 2014.10.24.

betörnek városokba, majd választás elé állítják a férfiakat az iszlám vallásra való áttéréssel kapcsolatban. Amennyiben a férfiak válasza: nem, akkor egyszerűen lelövik őket. A nőket és gyermekeket sokszor, akár élve eltemetik. Obama egyik fő oka az iraki IS bázisok megtámadására a jazidikkal való kegyetlen bánásmód volt.¹¹⁰

A menekült jazidik helyzete különösen drámai. Az egész populáció nagy nyomorban él. A kalifátus pedig betűre pontosan alkalmazza a hóditó iszlám doktrínáját. Az IS iszlám regenerációs logikát alkalmazva próbálja megtisztítani a vallást. Amikor pedig az IS végzett a jazidikkal, majd más kisebbségek kiirtásával folytatja.¹¹¹

Összefoglalva egy részről elmondhatjuk, hogy a jazidiket azért üldözik régóta, mert más vallások rosszul értelmezik kultuszukat, őket az ördög imádóinak is titulálják. Azonban másrésről fontos, hogy eme tisztogatásnak példa teremtő szerepe van. Az IS által alkalmazott tömeges üldözés és népirtás pedig azért fontos eszközök, hogy az ebből fakadó félelem által behódoltassák az ellenségeket.

4.2. Emberiség elleni bűnök: a gyermekkatonaság kérdése

Az „Iszlám Állam” egyik az ENSZ által is emberiség ellenes bűntettként meghatározott cselekménye, a kiskorú gyermekek felhasználása a frontvonalakon. A harcokban hihetetlenül sok gyermekkatona vesz részt. Ugyanis az IS propagandája azt a meggyőződést erősíti, hogy a jelen gyermeki generáció az igazi kalifátusi generáció, amely a hűtlenekkel harcolva, megszerezheti az „Iszlám Állam” végső dicsőséget. De itt sokkal inkább elhitetik velük, hogy meghatározó szereplői a harcoknak, ugyanis a gyermekek valójában a legnagyobb áldozatainak, akik naivitásukat, manipulálhatóságukat kihasználva feláldozzák őket a „szent háborúban”, saját önös érdekeik megvalósításáért.¹¹²

Ezen gyermekek még hisznek a fegyelemben és az emberi jóságban. Ezért ők önként, meggyőződéssel vállalják a harcot az IS szolgálatába. Több propaganda videóban szerepelnek hasonló manipulált gyerekkatonák, akik fegyverrel a kezükben kijelentik, hogy majd oroszokat

¹¹⁰ MICHAEL GEORGY, « Islamic State video shows conversion of Yazidis to Islam », 20.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/20/us-iraq-security-yazidis-idUSKBN0GK2D620140820>, letöltés: 2014.10.24.

¹¹¹ Sz.n., « En Irak, des proches de victimes de l'EI prennent d'assaut le Parlement », lemonde, 02.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/02/en-irak-des-proches-de-victimes-de-l-ei-prennent-d-assaut-le-parlement_4480485_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

¹¹² KATE BRANNEN, « Children of the Caliphate
The Islamic State is raising an army of child soldiers, and the West could be fighting them for generations to come », foreignpolicy, 24.10.2014, http://www.foreignpolicy.com/articles/2014/10/24/children_of_the_caliphate_in_iraq_syria_child_soldiers, letöltés: 2014.10.24.

ölnek vagy épp hitetlen amerikaiakat. Számukra ez egy kaland és megtiszteltetés, miközben fel sem fogják a tetteik valós súlyát. Értékrendjeiket nem tradicionális családok alakítják, hanem az őket kihasználó terrorista csoportok, akik hipokrita manipulációjával vélt szeretetet nyújtanak. Mivel pedig ők csak az "Iszlám Államra" számíthatnak, mert a harcok, vagy valamely diktatórikus rezsim a családjaiktól vagy barátaiktól már mind megfosztotta őket. Ilyenkor a „szeretettel” közeledő dzsihádisták testvériség, felkarolja őket az utcákról, menekülttáborokból, ellátást, pénzt, és életcélt adva nekik, a biztos halál helyett. Ők pedig a szervezet legjobb szolgálói válnak, akik nem kérdeznek, csak tiszta szívből cselekszenek.¹¹³

Az ENSZ szerint bizonyos, hogy az "Iszlám Állam" dzsihádisták harcosai felhasználnak gyermekkatonákat mártírként is. Őket a fegyverszállítástól kezdve, stratégiai helyek őrzésén át, ellenségek megfigyeléséig sok mindenre "alkalmazzák". Azonban egyes gyermekek egyenesen öngyilkos merénylökké válnak az IS manipulációja révén. Ezen gyerekek sokszor a harcok miatt egyedül maradtak, és semmi egyéb kilátásuk nincs a jobb jövőre, mint csatlakozni az IS kötelékébe, és legyőzni a gyilkos hatalmat, ami elvette tőlük életüket és szeretteiket, nem megértve mindeközben azt, hogy hány ember életét és szeretteit veszik el ezáltal. Az elkeseredésen túl, az állandó veszélyhelyzet sarkallja őket hasonló típusú akciókra, ami élettapasztalat híján, a „többiek” véleménye által jónak tűnhet. Engem megdöbbent az, amit az emberi élet az "Iszlám Államnak" jelent. Illetve, hogy a Nyugat, nem képes fellépni eme jelenség ellen.¹¹⁴

Összefoglalva fontos, hogy az IS és a Nyugat harca, nem csak az iszlám vallás harca a Nyugati értékrend ellen, ez már rég a hatalmi viszonyok újraelosztásáról is szól, amiben a tagok illegitim eszközökkel vívják harcaikat. Az iszlám kalifátusnak, mint ilyennek, az iszlamista politika ideálját kellene megtestesítenie. Ez volt az alapvető propaganda, azonban mára ennek csak az ellentettje látható. Az IS szerint a nyugati erőszakos beavatkozás, kényszeríti őket harcra és barbárságra, ők tehát „kötelesek” erőszakos eszközökhöz nyúlni, hogy megvédjék magukat.

¹¹³ Sz.n., « child soldiers », warchild, <http://www.warchild.org.uk/issues/child-soldiers> , letöltés: 2014.10.24.

¹¹⁴ Sz.n., « L'Etat islamique utilise des enfants dans des attentats-suicides selon l'ONU », lemonde, 08.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/08/l-etat-islamique-utilise-des-enfants-dans-des-attentats-suicides-selon-l-onu_4484036_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

4.3. Nőként az iszlám kalifátusban, elnyomás vagy megtiszteltetés?!

Félelemre ad okot az IS nőkkel való bánásmódja. A férfi erőszak nem újdonság, sajnos rassztól és kultúrától függetlenül létező jelenség. De az IS katonák brutálisan bánnak az elfogott lányokkal és nőkkel, akiket állandó brutális módokon terrorban tartanak. Egyrészt a szexuális erőszakot, mint harci eszközt alkalmazzák, ha például férfi foglyok kínzásáról van szó, akkor előttük alázzák meg lányukat, feleségeiket, hogy áttérésre kényszerítsék őket, ha a fogoly ezt megtagadja, csak szimplán megölik, amíg női családtagjait pedig tovább kínozzák. Ezek a dzsihádisták, harcos közösségekben élve, szinte állatokká válnak, amit a hatalom részegítő hatása csak tovább erősít. A napi harcok extázisában ez nem is meglepő. Sőt ez a kontroll nélküli lét, a célja az "Iszlám Államnak" amivel az állandó káosz és a félelem állapota fenntarthatóvá válik.¹¹⁵

Különösen a fiatal jazidi nők vannak veszélyben, akiket úgy térítenek át az iszlám vallásra, hogy beleerőszakolják őket, az IS dzsihádistá katonáival való házasságokba. Ezen jelenség legkényesebb pontja, hogy gyermeklányokat kényszerítenek, középkorú vagy még annál is idősebb férfiakhoz, ami fontos emberi jogi kérdéseket vet fel. Sőt az "Iszlám Államon" belül elfogadott a többnejűség is, ami még tovább mélyíti a jelen problémát.¹¹⁶

Az állandó mantra szerint, a kalifátusnak szüksége van, mind megtértekre, mind pedig gyermekekre, hogy benépesíthessék az adott közösséget, a nők pedig mindkettőben segíteni tudnak. Egy másik veszélyes példája annak, hogy hogyan lehet ártérmezni és legitimálni hasonló brutális cselekedeteket egy alaptól jónak tűnő cél érdekében. A legijesztőbb pedig, hogy mindezt egy vallás érdekében teszik.¹¹⁷

Ez pedig egy nagyon veszélyes jelenség, egy alaptól mérgező narratívára, ami által igazolásra kerül a szexuális elnyomás, a morális vakság, az iszlám vallásra való hivatkozással. Az

¹¹⁵ Harriet Sherwood, Sandra Laville, Kim Willsher, " Schoolgirl jihadist: the female Islamists leaving home to join Isis fighters », theguardian, 29.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/29/schoolgirl-jihadist-female-islamists-leaving-home-join-isis-iraq-syria>, letöltés: 2014.10.24.

¹¹⁶ David Williams , Matthew Blake , Martin Robinson , David Martosko, « 'They have vicious plans for them': Fears for hundreds of Yazidi 'slave' women captured by ISIS fanatics in Iraq as America wipes out terrorist convoy after launching SECOND round of bombing », dailymail, 08.08.2014, <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2719698/President-Obama-authorises-airstrikes-Iraq-defend-civilians-Islamic-militants-swarming-country.html> , letöltés: 2014.10.24.

¹¹⁷Quanta Ahmed, «Who are the invisible women joining ISIS ? », foxnews , 19.09.2014, <http://www.foxnews.com/opinion/2014/09/18/unveiling-invisible-women-joining-isis/> , letöltés: 2014.10.24.

elnyomást ők tiszteletnek hívják, a gyilkolást ők győzelemnek nevezik. Ez a fajta kommunikáció pedig most globálisan terjed.¹¹⁸

Összefoglalva az övük egy nihilista felfogású retorika. Azon nyugati vagy akár közel-keleti emberek, akik ezt elfogadják, nem csak az integráció bukására hivatkozva teszik ezt meg, hanem valami sokkal mélyebb ok miatt. Olyan pszichológiai frusztrációik és feldolgozatlan problémáik vannak, amik be nem teljesülése végett, csak ilyen és ehhez hasonló erőszakos módon realizálhatók.

4.4. Nyugati lányok csatlakozása a kalifátushoz: egy romantikus álom vagy erőszakkal teli valóság?!

Közben fiatal nők és lányok hagyják el nyugati otthonaikat, hogy csatlakozzanak az "Iszlám Államhoz", ami tovább növelte a nyugati társadalmakban jelenlévő feszültségeket. 13-16 éves lányok utaznak főként Szíriába, hogy dzsihádistá harcosokkal házasságot kössenek, majd gyermekeket szüljenek a kalifátusnak. Ezen lányok egy kis száma még fegyvert is felvesz, hogy harcoljon. Számos lányt közösségi oldalakon keresztül toboroztak. Európából, Ausztráliából és az USA-ból mennek a lányok a legnagyobb számban. Hasonló házasságok realizálása, dicsőséggel és tisztelettel kecsegteti őket, ugyanis közvetetten a kalifátustól kaptak, úgymond egy új harcos generáció felnevelésére való megbízást. Még ha az ő férjük meg is hal, ők mártír feleségként hihetetlen tiszteletnek örvendhetnek a kalifátuson belül. Legalábbis ez a propaganda szöveg.¹¹⁹

Ezen nyugati lányok, középiskolákból, de mások akár egyetemi diplomával indulnak el, és szerető családokat hagynak maguk mögött. Ezen lányok olyan romantikus ideák áldozatai, miszerint fiatal dzsihádistá harcosokhoz kiutazva egy csodálatos életre kapnak lehetőséget. Közösségi oldalakon keresztül ismerkednek meg ezen férfiakkal, akik manipulációja nagyon veszélyes. Főként, mert perverz módon e lányokkal egytől egyig elhitetik, hogy saját akaratukból cselekedve utaznak ki hozzájuk.¹²⁰

¹¹⁸Morsink Johannes, *The Universal Declaration of Human Rights: Origins, Drafting & Intent*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1999, 12-34.o

¹¹⁹ Magali Judith, « Djihad en Syrie : "Nos enfants sont des adolescents manipulés, sous le joug de prédateurs terroristes" », lemonde, 02.05.2014, http://www.lemonde.fr/societe/article/2014/05/02/djihad-en-syrie-nos-enfants-sont-des-adolescents-manipules-sous-le-joug-de-predateurs-terroristes_4410915_3224.html, letöltés: 2014.10.24.

¹²⁰ Katherine Brown, « Analysis: Why are Western women joining Islamic State? », bbc, 06.10.2014, <http://www.bbc.com/news/uk-29507410>, letöltés: 2014.10.24.

A lányok motivációit kutatva, fontos lehet az a jelenkori kondíció, miszerint a felgyorsult világunkban, ahol mindent a reklámok és a divat irányít, irreális elvárásokkal ruházza fel a jelen fiatal generációkat. Mindez egy idealizált világot, szerelmet bemutatva, veszi befolyása alá a lányok tudatát. Evégett ők elhiszik, hogy eme perverz “Iszlám Állam” dzsihadistáival kötött házasságban valami hasonló nagyszabású romantikus idea várja őket.

Amikor az interneten keresztül ők megismerkednek a dzsihadista harcosokkal, akkor tapasztalatlanságuk hasonló veszélyes útra sarkallhatja őket. Ezek a férfiak pedig csak uralkodni akarnak a nőkön, tehát mi sem egyszerűbb, minthogy ehhez kiskorú lányokat használjanak. A romantikának pedig semmi köze nincs ahhoz, ami ezeket a lányokat az iszlám kalifátusban várja. Az sem kizárt, hogy ezen férfiak sokkal idősebbek, a közösségi oldalakon állítottnál. Erőszakosak, és nem szerelmet keresnek, csak reprodukciós célok lebegnek szemeik előtt. Ezen kislányokat pedig megerőszakolják, és házasságba kényszerítik, megfosztva őket a jövőjüktől, szabad akaratuktól, önbecsülésüktől.

Ebben a jelenségben a közösségi oldalak hordozzák a legnagyobb veszélyt. Könnyűvé válik az ismerkedés, sőt hamis személyazonossággal is könnyű a regisztráció. Mindemellett sok nő tesz fel magáról képet, ahol akár AK-47-est hord, vagy gránátokat, vagy akár egy levágott fejet a kezében. De ők ugyanúgy szimpla dolgokról, mint ételekről, éttermekről, vagy a naplementéről is tweetelnek, csakhogy prezentálják a kalifátusi élet pozitív oldalát is, ami várja az odautazókat.¹²¹ Ez számukra úgy jelenik meg, mint Disneyland, csupa móka és kacagás valamint az igaz szerelem is várja őket, továbbá egy életre szóló kaland.

Mindazonáltal ezen fiatal nők anyagi támogatásban is részesülnek. A kiutazástól kezdve, a gyermekszülésig, az “Iszlám Állam” számukra mindent kompenzál, csak a lelki fájdalmakat nem. A kint élő nők (vagy esetleg azon férfiak, akik kontrollálják őket és közösségi oldalaikat) úgy mutatják be a kalifátusi életet, mint egy utópiát. De a realitás nagyon más. Ugyanis e nőket nap, mint nap megerőszakolják, bántalmazzák, vagy rabszolgaságba kényszerítik. Az “Iszlám Állam” egy nagyon szigorú iszlamista hitre támaszkodó brutális mozgalom, minden részletében tisztán férfi dominanciájú.¹²²

¹²¹ Mia Bloom, « How the Islamic State is recruiting Western teen girls », washingtonpost, 09.10.2014, <http://www.washingtonpost.com/posteverything/wp/2014/10/09/how-the-islamic-state-is-recruiting-western-teen-girls/>, letöltés: 2014.10.24.

¹²² Nimmi Gowrinathan , « The women of ISIS », foreignaffairs, 21.09.2014, <http://www.foreignaffairs.com/articles/141926/nimmi-gowrinathan/the-women-of-isis> , letöltés: 2014.10.24.

A dzsihádisták harcosok horrorisztikus méreteket öltő szexuális erőszak elkövetéséért felelősek, a kalifátus kikiáltása óta. Az ENSZ információi szerint, csak az előző hónap folyamán 1500 lányt és fiút kényszerítettek szexuális rabszolgaságba. Más információk szerint az IS harcosai, ajtóról-ajtóra mennek és rabolnak el nőket. Ami mára hihetetlen méreteket öltött.¹²³

Ezen lányok egy része, aki kényelmes életet és szerető családot feladva megy el, azért teszi, mert meg van győződve arról, hogy helyesen cselekszik. Továbbá olyan értékítéssel kerülnek szembe, ami azt súlykolja beléjük, hogyha hátra maradnak e materialista nyugati társadalomban, azzal bünt követnek el. Egyrésztől mert a Nyugat, az iszlám ellen harcol, másrésztől pedig mert kötelességüknek érzik a Közel-Keleten a Nyugat általi harcok áldozatainak segítő jobbot nyújtani. Tehát rákényszerítik őket a “helyes” választásra, ha kell több fronton is.

A már kint élő lányok közösségi oldalaik, férjeik által irányítottak. Egyes áldozatok állításai szerint, őket folyamatosan képzik arról, hogy hogy bánjanak fegyverekkel, mit egyenek, mit tanuljanak. A lányok a kiérkezésüket követően lehetőséget kapnak felhívni hátrahagyott családtagjaikat, ahol a férfiak a háttérben nyomást gyakorolva rájuk, elmondják velük a szokásos szöveget arról, hogy “jól vagyok, és többé nem térek haza, a kalifátusban megtaláltam a boldogságot” ezzel megerősítve őket és persze családjaikat is arról, hogy saját döntés alapján mentek el, és nem akarnak többé hazatérni. A legkétszínűbb lépés azonban az, amikor ezen idősebb férfiak átvéve a kagylót, megkérik az apák engedélyét a lányukkal való házasságra, akik bár mindig elutasítják azt, ez természetesen már nem számít nekik semmit. Tehát az értékek alapvető tisztelete hiúsul meg minden egyes cselekedetükben.¹²⁴

Összefoglalva, ez szerintem egy tisztán hipokrita értelmezése a vallásnak, ami az “Iszlám Állam” minden egyes brutális cselekedetében megjelenik. Egy alapjaiban értékes szót, mondatot is képes kifacsarni és átalakítani saját radikális ideológiájának a legmegfelelőbbben.

¹²³ Robert Spencer, « Islamic State has forced 1,500 Yazidis and Christians into sex slavery », jihadwatch, 15.08.2014, <http://www.jihadwatch.org/2014/08/islamic-state-has-forced-1500-yazidis-and-christians-into-sex-slavery> , letöltés: 2014.10.24.

¹²⁴ STEVEN ERLANGER, « In West, ISIS Finds Women Eager to Enlist », nytimes, 24.10.2014, http://www.nytimes.com/2014/10/24/world/europe/as-islamists-seek-to-fill-ranks-more-western-women-answer-their-call.html?_r=0 , letöltés: 2014.10.24.

Összegzés

A Nyugat közel-keleti katonai intervenciói eddig rendre elbuktak, ami miatt részben az iszlám extrémizmus megszülethetett, és képessé vált globális katasztrófák sorát előidézni. Ez a fajta extrémizmus a legnagyobb kihívása a 21. századi globális biztonságpolitikának azáltal, hogy visszatartja a fejlődést Afrikától a Távol-Keletig. A világpolitika olykor kényelmetlen helyzetbe kerülése, ami a vallási konfliktusokat illeti, tette lehetővé e jelenség kibontakozását.¹²⁵

Véleményem szerint fontos az elfogadás, a vallási tolerancia támogatása, mindemellett a demokratikus berendezkedés kiépítése e közel-keleti struktúrákban. A régió káoszát nem a síita-szunnita ellentét okozta, hanem az alapvető gazdasági fejlődés hiánya, és az iszlám helye a közel-keleti politikában.

Szándékomban állt bemutatni azt a harcot, ami a régió modernizációja mellett állók, és azok között folyik, akik a vallási különbségekre alapozva, kizárólagos politikai hatalomra törtek. Ez a torzító funkció igazán veszélyes. Illetve eme ideák létezése állítja meg a régió politikai evolúcióját. A demokratikus értékek kibontakozása pedig szinte lehetetlennek tűnik hasonló körülmények között.

Meg vagyok győződve arról, hogy fegyverembargó bevezetésével, megakadályozhatnánk ezen gyilkos eszközök rossz kézre jutását. Ebben a harcban saját stratégiai érdekeink jelenléte mellett, olyan emberekért vívjuk harcunkat, akik nap, mint nap életveszélyben vannak, és akik önállóan képtelenek mobilizálódni és összefogni a régiót, hogy érdekeiket megvédhessék. Fontos, megszabadulni negatív attitűdjeinktől és koherens módon megközelíteni a régió problémáit. Ehhez pedig abszolút elköteleződésre van szükség. A radikális iszlám fenyegetése sosem lesz teljesen megszüntethető. De lépésről, lépésre el lehet idegeníteni tőle a helyi populációkat.¹²⁶

Kutatásaim során egyértelművé vált számomra is, hogy a Közel-Kelet ügye, igazából az olaj, a gáz és más gazdasági előnyök miatt kerülhetett előtérbe. Végül azért kaphatott ekkora visszhangot, mert két ellentétes ideológia harcát indította el. A modern pluralista világ értékeit

¹²⁵ Sz.n., « Islamic State message to America: 'we will drown all of you in blood' », reuters, 19.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/19/us-iraq-security-islamicstate-usa-idUSKBN0G11WX20140819>, letöltés: 2014.10.24.

¹²⁶ Hassan Hassan, « 'What the Isis jihadis lose in strength from the air strikes they may gain in legitimacy' », theguardian, 28.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/28/what-isis-loses-strength-air-strikes-gain-legitimacy>, letöltés: 2014.10.24.

állította szembe az iszlamista ideológia, szigorú, radikális és diktatórikus mivoltával. Ez a kettő pedig folyamatos harcban áll már évek óta. A Nyugat pedig nem az iszlám ellen vívja harcát, hanem az iszlám vallás elperverzítése ellen folytat támadást. A terrorista csoportok iszlám értelmezésével, és vallási hivatkozásaival van a probléma, nem pedig az iszlámmal magával.¹²⁷

Ezért fontos támogatni a vallási szabadságot. Az intervenció azért is primordialis kérdés, mert mint a példák mutatják, ha mi nem megyünk a Közel-Keletre, akkor az jön el hozzánk a Nyugatra. Így nem tagadható tovább a probléma.

Vizsgálatomat a kutatási célokban megfogalmazott elvek szerint hajtottam végre, a bevezető részt követő első fejezetben bemutattam az „Iszlám Állam” létrejöttét. Elemeztem a konfliktus kialakulásában szerepet játszó szíriai és iraki politikai helyzetet. Vizsgáltam Abou Bakr al-Baghdadi személyi kultuszát. Összehasonlítottam bin Laden céljait, al-Baghdadi ambícióival. Ismertettem al-Baghdadi jelenkori vízióját.

A második fejezetben összefoglaltam az „Iszlám Állam” terjeszkedésével párhuzamosan kialakuló eseményeket. Vizsgáltam az „Iszlám Állam” toborzási technikájában rejlő újdonságokat, rámutattam sikerességük mibenlétére. Szemléltettem az online háború, mint egy új harci eszköz, veszélyeit. Definiáltam a radikalizáció fogalmát, párhuzamba állítva az agyimosás jelenségével.

A harmadik fejezetben a külföldi intervenció lehetőségeit értékeltem. Rámutattam azokra a kérdéses területekre, amelyek a konfliktus eszkalációjához vezettek nemzetközi részről. Feltüntettem azokat a tényeket, amelyek mentén a nyugati beavatkozás kettőssége erősen megjelenhetett. Megállapítottam, hogy a közel-keleti konfliktusok elmúlt évek béli lefolyása során, milyen külföldi katonai intervenciók történhettek, illetve milyen legitimitási alapon, továbbá hogyan akadályozták a konszenzusos megoldásokat. Csoportosítottam a résztvevő hatalmakat, kiemelve Törökország speciális helyzetét az „Iszlám Államtól ” való félelem végett. Röviden ismertettem a létrejövő regionális koalíciók pozitív eredményeit.

A negyedik fejezetben az „Iszlám Állam” által szított harcok emberi és szociális következményeinek vonulatát mutattam be. Részletesen elemeztem az iszlám kalifátus etnikai és vallási tisztogatásának miértjét. Elemeztem a közel-keleti térségben résztvevő gyermekkatonák helyzetét, az emberiség elleni bűnök aspektusából. Integráltam a vallási

¹²⁷ Barrey Grey, « ISIS en Irakie : une catastrophe fabriquée aux USA », mondialisation, 13.08.2014, <http://www.mondialisation.ca/isis-en-irak-une-catastrophe-fabriquee-aux-etats-unis/5395776>, letöltés: 2014.10.24.

radikalizmus kialakulásához vezető tényezőket. Szemléltettem az extrémista iszlám csoportok térségbeli megerősödését. Feltártam az iszlám kalifátuson belüli női élet nehézségeit és mindennapos fenyegetettségüket. Áttekintettem a fiatal nyugati nők csatlakozásának veszélyét, a romantikus prekonceptióikkal párhuzamba állítva.

Az ötödik fejezetben pedig a megoldásokra tettem javaslatot. Vizsgáltam a radikalizmus ellenes intézkedések lehetőségét. Megcéloltam az online propaganda megállításának opcióit. Rámutattam a közel-keleti régió konfliktusainak konszenzusos megoldására. A nyugati világ integrációs politikájának hiányos részeit is elemzés alá vontam.

Az eddigiek alapján, megítélésem szerint a bevezetésben felsorolt kutatási célokat elértem, a kitűzött feladatokat végrehajtottam.

Dolgozatom eredményeinek az alábbiakat tekintem:

1. Definiáltam az „Iszlám Állam” elnevezésű terrorista csoportot
2. Rendszereztem az iszlám kalifátus célrendszerét.
3. Összeállítottam és elemeztem a konfliktusba bekapcsolódó nyugati koalíció tagjainak félelmeit.
4. Megvizsgáltam az „Iszlám Állam” radikalizmusának vallási vonulatait.
5. Összefoglaltam az elmúlt időszak emberi áldozatainak biztonságpolitikára releváns kérdéseit.

Kutatásaimat nem fejeztem be, tudományos munkámat a biztonságpolitika területén kívánom tovább folytatni.

Kutatásaim alapján, úgy gondolom, hogy habár sokszor egyetlen alternatívának a háborúzás tűnik, azonban mikor a légi háború a “könnyebbik” út, a béke megteremtése pedig nehéz, mert mi alaphól nem értjük az iszlám vallás eredetét, akkor világossá válik, hogy csak eme problémák megértése után kezdhethünk támadást, nem pedig fordítva. A nyugati harcosok csak néhány gomb megnyomásával rombolnak, majd hazarepülnek családjaihoz. De a világ másik oldalán anyák gyászolják halott gyermekeiket, és minden egyes hasonló alkalommal, új frusztrációk születnek, amik egy nap hasonló módon fordulnak majd ellenünk. Egyeseknek a győzelem csak a bosszú eszköze. Az ártatlanok gyilkosait megölni, egy érthető reakció. De a

bosszú, nem lehet érve egyetlen külpolitikának sem, különösen, amikor az ártatlan helyieket is ér.

Tehát küldjünk inkább pénzt taníttatásra, ugyanis menekültek milliói Jordániában, Libanonban, nem kapnak semmilyen oktatási lehetőséget. Kapjon a gyengébbik nem is lehetőséget egy korrekt életre, ahol nem az erőszak és a kilátástalanság várja őket. A fiatalok, az első számú célpontjai az „Iszlám Állam” rekrutációjának. Az oktatás lenne a legjobb út segíteni az új generációkat a radikális iszlámmal szemben, de az is biztos, hogy ez nem fog azonnali eredményekkel kecsegtetni, viszont valós változást hozhat hosszú távra. Mialatt pedig jót cselekszünk, még biztonságban is lehetünk.¹²⁸

Véleményem szerint dolgozatom:

- Anyaga felhasználható az „Iszlám Állam” általános ismertetéséhez, emellett a közel-keleti radikalizáció megértéséhez.
- Alapul szolgálhat a 21. századi vallási konfliktusok bemutatására, érdekek és ellenérdekek ütközésének értelmezésére, továbbá a „Kelet és Nyugat” régmúlta datálható ellentétének, nemzetközi intervenciók ismertetésére.
- Elősegítheti a közel-keleti régió politikai konfliktusainak általános megértését, bemutatva a diverzitás előnyeit és hátrányait vallási és kulturális téren,
- További kutatómunkára ösztönöz

Mindezek alapján úgy értékelem, hogy a magam elé tűzött célokat teljesítettem.

¹²⁸Giles Fraser , « Education can inoculate young Muslims against radicalism », theguardian, 26.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/belief/2014/sep/26/loose-canon-education-can-inoculate-young-muslims-against-radicalism>, letöltés: 2014.10.24.

Irodalomjegyzék:

ALEXANDER DZIADOSZ, « Islamic State lays out case for 'allegiance' to its leader », reuters, 02.10.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/10/02/us-mideast-crisis-baghdadi-idUSKCN0HR19820141002>, letöltés: 2014.10.24.

Ammar Abdulhamid, " Obama has ignored Syria for too long: it's the rise of Isis, stupid – now help », theguardian, 25.08.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/25/obama-ignored-syria-rise-of-isis-military-action>, letöltés: 2014.10.24.

Ban Ki-moon, " Six vital steps to peace in Syria », theguardian, 26.06.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jun/26/six-steps-to-peace-syria-united-nations-ban-ki-moon>, letöltés: 2014.10.24.

Barrey Grey, « ISIS en Irak : une catastrophe fabriquée aux USA », mondialisation, 13.08.2014, <http://www.mondialisation.ca/isis-en-irak-une-catastrophe-fabriquee-aux-etats-unis/5395776>, letöltés: 2014.10.24

Cale Salih, « Why did the US help the Kurds in Iraq but leave Isis to massacre them in Syria? », theguardian, 07.10.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/oct/07/us-kurds-iraq-isis-massacre-syria-kobani>, letöltés: 2014.10.24.

Christophe Ayad, "Abou Bakr Al-Baghdadi, le nouveau Ben Laden », lemonde, 29.05.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/05/29/abou-bakr-al-baghdadi-le-nouveau-ben-laden_4428636_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Christophe Ayad, "Le djihad 3.0 », lemonde, 23.04.2014, http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/04/23/le-djihad-3-0_4406030_3232.html, letöltés: 2014.10.24.

Christophe Ayad, « Les médias face à l'« Etat islamique », lemonde, 25.09.2014, http://www.lemonde.fr/actualite-medias/article/2014/09/25/les-medias-face-a-l-etat-islamique_4494681_3236.html, letöltés: 2014.10.24.

Dale Eckelman, James Piscaton, *Princeton Studies, Muslim Politics*, Boston, Princeton University Press, 2009, p. 6-259

DAREN BUTLER, HUMEYRA PAMUK, « Islamic State siege of Syrian town threatens Turkey's Kurdish peace », reuters, 26.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/26/us-syria-crisis-turkey-kurds-idUSKCN0HL1DH20140926>, letöltés: 2014.10.24.

David Ignatius, "David Ignatius: Taking a long view on Syria and the Sunni-Shiite divide », washingtonpost, 12.02.2014, http://www.washingtonpost.com/opinions/david-ignatius-taking-a-long-view-on-syria-and-the-sunni-shiite-divide/2014/02/12/5d650b10-935e-11e3-84e1-27626c5ef5fb_story.html, letöltés: 2014.10.24.

David Wearing, « British jihadists in Syria are playing into Assad's hands », theguardian, 17.04.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/apr/17/british-jihadists-playing-into-assads-hands>, letöltés: 2014.10.24.

David Williams , Matthew Blake , Martin Robinson , David Martosko, « 'They have vicious plans for them': Fears for hundreds of Yazidi 'slave' women captured by ISIS fanatics in Iraq as America wipes out terrorist convoy after launching SECOND round of bombing », dailymail, 08.08.2014, <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2719698/President-Obama-authorises-airstrikes-Iraq-defend-civilians-Islamic-militants-swarming-country.html> , letöltés: 2014.10.24.

Douglas Alexander , « Isis can only be defeated in the long term by regional powers », theguardian, 10.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/oct/10/isis-defeated-long-term-regional-powers-douglas-alexander>, letöltés: 2014.10.24

Dr. Rabil Robert, *Syria, United States and the War on Terror in the Middle East Praeger, Syria, Israel and Lebanon*, Lynne Rienner Publishers, 2003, p. 25-3

Ewen MacAskill, Leila Haddou, « The Facebook jihadis seeking action in Syria », theguardian, 15.04.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/apr/15/facebook-jihadis-action-syria-terror>, letöltés: 2014.10.24.

Ewen MacAskill, Spencer Ackerman, "Nato summit: US and UK to debate military options for tackling Isis », theguardian, 03.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/03/nato-summit-britain-military-options-islamic-state>, letöltés: 2014.10.24.

Fügedi Zita, « Az IS lesz Moszkva és Washington békítője ?! », kitekintő, 28.09.2014, <http://kitekinto.hu/europa/2014/09/28/az-is-lesz-moszkva-es-washington-bekitje/#.VDGzQWccQeE>, letöltés: 2014.10.24.

Giles Fraser , « Education can inoculate young Muslims against radicalism », theguardian, 26.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/belief/2014/sep/26/loose-canon-education-can-inoculate-young-muslims-against-radicalism>, letöltés: 2014.10.24

Giles Fraser, " This is the third world war – and this time we are on the fringes », theguardian, 12.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/belief/2014/sep/12/this-third-world-war-this-time-we-on-fringes>, letöltés: 2014.10.24.

Gilles Paris, " Assassinat de James Foley : Obama condamne le « cancer » qu'est l'Etat islamique », lemonde, 20.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/20/execution-de-james-foley-obama-condamne-le-cancer-qu-est-l-etat-islamique_4474072_3218.html, letöltés: 2014.10.24

Hamish Macdonald, « Isis: the international community has responded just as the jihadists wanted », theguardian, 23.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/23/isis-the-international-community-has-responded-just-as-the-jihadists-wanted>, letöltés: 2014.10.24.

Harriet Sherwood, Sandra Laville, Kim Willsher, " Schoolgirl jihadis: the female Islamists leaving home to join Isis fighters », theguardian, 29.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/29/schoolgirl-jihadis-female-islamists-leaving-home-join-isis-iraq-syria>, letöltés: 2014.10.24.

Hassan Hassan, « Isis, the jihadists who turned the tables », theguardian, 10.08.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/10/isis-syria-iraq-barack-obama-airstrikes>, letöltés: 2014.10.24.

Hassan Hassan "The world's failure to address the root causes of al-Qaida led to Isis », theguardian, 24.08.2014., <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/24/isis-al-qaida-failure-to-address-extremism>, letöltés: 2014.10.24

Hassan Hassan, « ‘What the Isis jihadis lose in strength from the air strikes they may gain in legitimacy’ », theguardian, 28.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/28/what-isis-loses-strength-air-strikes-gain-legitimacy>, letöltés: 2014.10.24.

HEATHER SAUL , « James Foley 'beheaded': Why British jihadists go to fight in Syria », independent, 20.08.2014, <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/james-foley-beheaded-why-british-jihadists-go-to-fight-in-syria-9680931.html> , letöltés: 2014.10.24.

Hélène Sallon, "Irak : « L'EIIL est dans une communication de la terreur qui diffère d'Al-Qaida » , lemonde, 16.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/16/irak-l-eiil-est-dans-une-communication-de-la-terreur-qui-differe-d-al-qaida_4439222_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Hélène Sallon « L'Etat islamique en Irak et au Levant, l'avenir du djihadisme mondial » lemonde, 08.01.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/01/08/les-ambitions-regionales-de-l-etat-islamique-en-irak-et-au-levant_4343862_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Ian Black, « Assad and Maliki unite against common enemy Isis », theguardian, 26.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/26/iraq-syria-air-strikes-isis>, letöltés: 2014.10.24.

ISABEL COLES, JONNY HOGG, « Kurds seize Iraq/Syria border post; Sunni tribe joins fight against Islamic State », reuters, 01.10.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/10/01/us-mideast-crisis-idUSKCN0HO12G20141001>, letöltés: 2014.10.24

ISABEL COLES, « 'Terrorists' help U.S. in battle against Islamic State in Iraq », reuters, 21.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/21/us-iraq-security-pkk-insight-idUSKBN0GL1H420140821>, letöltés: 2014.10.24

Jacques Follorou, « EI : « On ne peut pas lutter contre le terrorisme avec les seules forces militaires », le monde, 08.10.2014, http://www.lemonde.fr/international/article/2014/10/08/jean-paul-laborde-on-ne-peut-jamais-lutter-contre-le-terrorisme-seulement-avec-des-forces-militaires_4502540_3210.html, letöltés: 2014.10.24.

Jason Burke, « The Isis leader's vision of the state is a profoundly contemporary one », theguardian, 24 August 2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/24/isis-abu-bakr-al-baghdadi-jason-burke>

JEAN-PIERRE PERRIN, "Al-Baghdadi, jihadiste invisible », liberation, 13.06.2014, http://www.liberation.fr/monde/2014/06/13/al-baghdadi-jihadiste-invisible_1040740, letöltés: 2014.10.24.

Jean-Pierre Stroobants, « L'UE se penche de nouveau sur le dossier des djihadistes », le monde, 05.06.2014, http://www.lemonde.fr/europe/article/2014/06/05/l-ue-se-penche-de-nouveau-sur-le-dossier-des-djihadistes_4432418_3214.html, letöltés: 2014.10.24.

John Gray, "Isis: an apocalyptic cult carving a place in the modern world », the guardian, 26.08.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/26/isis-apocalyptic-cult-carving-place-in-modern-world>, letöltés: 2014.10.24

JONNY HOGG, NICK TATTERSALL, « Turkey, frustrated with West, clings to fading vision for the Middle East », reuters, 01.10.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/10/01/us-mideast-crisis-turkey-idUSKCN0HQ2ZZ20141001>, letöltés: 2014.10.24.

Julian Baggini, « Radicalisation is not brainwashing. We need to rethink how we tackle it », 13.07.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/13/radicalisation-brainwashing-british-men-syria-julian-baggini>, letöltés: 2014.10.24.

JULIANNE PEPITONE, « Why ISIS' Social Media Campaign is 'Even More Brutal' Than Most », nbcnews, 16.06.2014, <http://www.nbcnews.com/storyline/iraq-turmoil/why-isis-social-media-campaign-even-more-brutal-most-n132321>, letöltés: 2014.10.24.

Kápoly Mátyás, « alábecsültük a szriában zajló eseményeket », kitekintő, 30.09.2014, http://kitekinto.hu/islam/2014/09/30/obama_alabecsultuk_a_szriaban_zajlo_esemenyeket/#.VDGznWccQeE, letöltés: 2014.10.24.

Katherine Brown, « Analysis: Why are Western women joining Islamic State? », bbc, 06.10.2014, <http://www.bbc.com/news/uk-29507410>, letöltés: 2014.10.24.

Keresztes Imre, « Az Iszlám Állam gyilkos üzenete és vonzereje », hvg, 2014.03.09. http://hvg.hu/vilag/201439_az_iszlam_allam_gyilkos_uzenete_es_vonzerej, letöltés: 2014.10.24.

Loveday Morris, « Shiite militias in Iraq begin to remobilize », washingtonpost, 09.02.2014, http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/shiite-militias-in-iraq-begin-to-remobilize/2014/02/09/183816c6-8f59-11e3-878e-d76656564a01_story.html, letöltés: 2014.10.24.

Magali Judith, « Djihad en Syrie : "Nos enfants sont des adolescents manipulés, sous le joug de prédateurs terroristes", le monde, 02.05.2014, http://www.lemonde.fr/societe/article/2014/05/02/djihad-en-syrie-nos-enfants-sont-des-adolescents-manipules-sous-le-joug-de-predateurs-terroristes_4410915_3224.html, letöltés: 2014.10.24.

Malcolm Fraser, " Without a ground force and an end point, the war against Isis will be a farce », theguardian, 08.10.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/oct/08/without-a-ground-force-and-an-end-point-the-war-against-isis-will-be-a-farce>, letöltés: 2014.10.24

MARIAM KAROUNY, "In northeast Syria, Islamic State builds a government », reuters, 04.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/04/us-syria-crisis-raqqa-insight-idUSKBN0GZ0D120140904>, letöltés: 2014.10.24.

MARIAM KAROUNY, "Iraqi insurgent commander is jihad's rising leader », reuters, 11.06.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/06/11/us-iraq-security-baghdadi-insight-idUSKBN0EM1TI20140611>, letöltés: 2014.10.24

Mark Townsend, Toby Helm, « Jihad in a social media age: how can the west win an online war? », theguardian, 23.08.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/23/jihad-social-media-age-west-win-online-war>, letöltés: 2014.10.24.

Mark Tran, Matthew Weaver „Isis announces Islamic caliphate in area straddling Iraq and Syria »the guardian, 30 June 2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/30/isis-announces-islamic-caliphate-iraq-syria>, letöltés: 2014.10.24.

Martin Chulov, « How the US targets Isis in Syria will reveal Barack Obama's true goals », theguardian, 11.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/11/us-targets-isis-syria-raqqa-iraq>, letöltés: 2014.10.24.

Mia Bloom, « How the Islamic State is recruiting Western teen girls », washingtonpost, 09.10.2014, <http://www.washingtonpost.com/posteverything/wp/2014/10/09/how-the-islamic-state-is-recruiting-western-teen-girls/>, letöltés: 2014.10.24

MICHAEL GEORGY, « Islamic State video shows conversion of Yazidis to Islam », 20.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/20/us-iraq-security-yazidis-idUSKBN0GK2D620140820>, letöltés: 2014.10.24.

Michèle Léridon , « Couvrir l'État Islamique », afp, 17.09.2014, <http://blogs.afp.com/makingof/?post/couvrir-l-etat-islamique-afp#.VDjPEvkSiFB>, letöltés: 2014.10.24

Mona Siddiqui, "Isis: a contrived ideology justifying barbarism and sexual control », theguardian, 24.08.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/aug/24/isis-ideology-islamic-militants-british-appeal-iraq-syria>, letöltés: 2014.10.24.

Morsink Johannes, *The Universal Declaration of Human Rights: Origins, Drafting & Intent*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1999, 12-34.

Nagy Károly: *Nemzetközi jog*, Budapest , Püski kiadó, 1999. 443-490. o.

Nick Cohen, « Isis and Syria: 'Western hypocrisies have been driving support for extremism' », theguardian, 28.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/28/western-hypocrisies-fuelling-extremism-isis-syria>, letöltés: 2014.10.24.

Nimmi Gowrinathan , « The women of ISIS », foreignaffairs, 21.09.2014, <http://www.foreignaffairs.com/articles/141926/nimmi-gowrinathan/the-women-of-isis>, letöltés: 2014.10.24.

Pascal Galinier, « Comment désigner l'« Etat islamique » sans en faire la com ? », lemonde, 26.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/26/etat-d-urgence_4494770_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Patrick Kingsley, "Who is behind Isis's terrifying online propaganda operation? », theguardian, 23.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/23/who-behind-isis-propaganda-operation-iraq>, letöltés: 2014.10.24.

Patrick Wintour, " Tony Blair: west must take sides against growing threat of radical Islam », theguardian, 23.04.2014, <http://www.theguardian.com/politics/2014/apr/23/tony-blair-west-take-sides-growing-threat-radical-islam>, letöltés: 2014.10.24

Paul Tassi, « ISIS Uses 'GTA 5' In New Teen Recruitment Video », forbes, 20.09.2014, <http://www.forbes.com/sites/insertcoin/2014/09/20/isis-uses-gta-5-in-new-teen-recruitment-video/> , letöltés: 2014.10.24.

Quanta Ahmed, « Who are the invisible women joining ISIS ? », foxnews , 19.09.2014, <http://www.foxnews.com/opinion/2014/09/18/unveiling-invisible-women-joining-isis/> , letöltés: 2014.10.24.

Rabil Robert G., *Neighbors: Syria, Israel and Lebanon*, London, Lynne Rienner Publishers, 2003, p.34-45

RAHEEM SALMAN, MICHAEL GEORGY, « Iraqi Sunnis say could join new government, fight Islamic State », reuters, 15.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/15/us-iraq-security-idUSKBN0GF0Z620140815>, letöltés: 2014.10.24.

Robert Spencer, « Islamic State has forced 1,500 Yazidis and Christians into sex slavery », jihadwatch, 15.08.2014, <http://www.jihadwatch.org/2014/08/islamic-state-has-forced-1500-yazidis-and-christians-into-sex-slavery> , letöltés: 2014.10.24.

Roy Gutman, Mousab Alhamadee, "Tense relation between US and anti Assad syrien rebels", mcclathydc.com, 2014.09.05. http://www.mcclathydc.com/2014/09/05/238270_tense-relations-between-us-and.html?rh=1, letöltés: 2014.10.24.

Ruth Sherlock, Richard Spencer , « Senior al-Qaeda jihadist speaks out in defence of Peter Kassig », telegraph, 22.10.2014, <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/islamic-state/11181229/Senior-al-Qaeda-jihadist-speaks-out-in-defence-of-Peter-Kassig.html> , letöltés: 2014.10.24

SAMIA NAKHOUL, " Islamic State carves jihadist hub in heart of Middle East », reuters, 13.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/13/us-iraq-security-mideast-insight-idUSKBN0GC1FB20140813>, letöltés: 2014.10.24.

Scott Atran, " Jihad's fatal attraction », theguardian, 04.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/04/jihad-fatal-attraction-challenge-democracies-isis-barbarism>, letöltés: 2014.10.24

Serge Halimi, « *Islamistes au pied du mur* , *Le Monde diplomatique* », Paris, vol 69, no 3, mars 2013.

Seumas Milne, " Another western war won't end terror in Iraq or Syria. It will only spread it », theguardian, 18.09.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/sep/18/another-western-war-spread-terror-isis-us-crisis>, letöltés: 2014.10.24

Seumas Milne, " This war on 'Islamism' only fuels hatred and violence », theguardian, 23.04.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/apr/23/war-islamism-hatred-violence-blair-cameron-toxic>, letöltés: 2014.10.24.

Simon Jenkins, "How should we understand the teenage jihadists' mind? », theguardian, 10.07.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jul/10/teenage-jihadists-liberal-britain-authoritarian-edicts-quran>, letöltés: 2014.10.24

Simon Tisdall, "US-led strikes on Isis in Syria have opened a new Middle East battlefield », theguardian, 23.09.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/sep/23/us-strikes-isis-syria-new-battlefront>, letöltés: 2014.10.24

Sophie Gillig, « Qui sont les yézidis, cible des djihadistes en Irak ? », lemonde, 12.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/12/la-communaute-kurdophone-yezidie-cible-des-djihadistes-de-l-etat-islamique_4470471_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

STEVEN ERLANGER, « *In West, ISIS Finds Women Eager to Enlist* », *nytimes*, 24.10.2014, http://www.nytimes.com/2014/10/24/world/europe/as-islamists-seek-to-fill-ranks-more-western-women-answer-their-call.html?_r=0 , letöltés: 2014.10.24

Steve Rose, " The Isis propaganda war: a hi-tech media jihad », *theguardian*, 07.10.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/oct/07/isis-media-machine-propaganda-war>, letöltés: 2014.10.24. (címlap kép)

Suraj Lakhani, " What makes young British Muslims want to go to Syria? », *theguardian*, 24.06.2014, <http://www.theguardian.com/commentisfree/2014/jun/24/isis-british-muslims-reality-war-fight-extremism>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « Al-Qaida demande aux djihadistes de s'unir contre la coalition anti-EI », *lemonde*, 16.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/16/al-qaida-demande-aux-djihadistes-de-s-unir-contre-la-coalition-anti-ei_4488426_3218.html, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « A Thirty Years War In Iraq and Syria? », *theguardian*, 11.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/defence-and-security-blog/2014/jun/11/iraq-syria-afghanistan-islamists>, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « Au cœur du califat : avec les djihadistes de l'Etat islamique en Syrie et en Irak », *lemonde*, 09.08.2014, <http://bigbrowser.blog.lemonde.fr/2014/08/09/au-coeur-du-califat-avec-les-djihadistes-de-letat-islamique/>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « C'est le djihadisme qui provoque la guerre », *lemonde*, 25.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/25/c-est-le-djihadisme-qui-provoque-la-guerre_4494255_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « child soldiers », *warchild*, <http://www.warchild.org.uk/issues/child-soldiers> , letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « Denmark, Britain join U.S.-led coalition against Islamic State », *reuters*, 26.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/26/us-syria-crisis-coalition-factbox-idUSKCN0HL2DL20140926>, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « De quoi l'Etat islamique est-il capable en Occident? », *lemonde*, 23.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/23/quelles-menaces-fait-peser-l-etat-islamique_4492250_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « En Irak, des proches de victimes de l'EI prennent d'assaut le Parlement », *lemonde*, 02.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/02/en-irak-des-proches-de-victimes-de-l-ei-prennent-d-assaut-le-parlement_4480485_3218.html, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « ENSZ: Emberiség elleni bűnök az Iszlám Állam tettei », *hvg*, 25.09.2014, http://hvg.hu/vilag/20140925_ENSZ_EMBERISEG_ELLENI_BUNOK_AZ_ISZLAM_ALL, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « Entre Irak et Syrie, le PKK en première ligne contre l'Etat islamique », *lemonde*, 02.10.2014, http://www.lemonde.fr/international/visuel/2014/10/02/entre-irak-et-syrie-le-pkk-en-premiere-ligne-contre-l-etat-islamique_4499328_3210.html , letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « Factbox: Arab states line up behind U.S. in fight against Islamic State », *reuters*, 24.09.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/09/24/us-syria-crisis-coalition-factbox-idUSKCN0HJ27320140924>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « Fusion de l'EIL et du Front Al-Nosra à la frontière irako-syrienne » *lemonde*, 25.06.2014 , http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/25/fusion-de-l-eiil-et-du-front-al-nosra-a-la-frontiere-irako-syrienne_4445060_3218.html , letöltés: 2014.10.24

Sz.n., « How the battle against IS is being fought online », *bbc*, 09.10.2014, <http://www.bbc.com/news/magazine-29535343> , letöltés: 2014.10.24

Sz.n., « Irak : l'ONU dénonce un « nettoyage ethnique et religieux » par les djihadistes », lemonde, 01.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/01/une-nouvelle-ville-reprise-aux-djihadistes-de-l-ei-en-irak_4479732_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « Isis breach of Iraq-Syria border merges two wars into one 'nightmarish reality' », theguardian, 18.06.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/jun/18/isis-iraq-syria-two-wars-one-nightmare>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « ISIS enforces strict religious law in Raqqa », monitor, 02.09.2013, <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/03/isis-enforces-islamic-law-raqqa-syria.html>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n. „Islamic State Has 50 000 fighters in Syria”, aljazeera, 19.08.2014, <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/08/islamic-state-50000-fighters-syria-2014819184258421392.html>, letöltés: 2014.09.28.

Sz.n., « Islamic State imposes media controls in Syrian province », reuters, 01.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/01/us-syria-crisis-media-idUSKBN0G13SV20140801>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., „The Islamic State is raising an army of child soldiers, and the West could be fighting them for generations to come », foreignpolicy, 24.10.2014, http://www.foreignpolicy.com/articles/2014/10/24/children_of_the_caliphate_iraq_syria_child_soldiers, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « Islamic State message to America: 'we will drown all of you in blood' », reuters, 19.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/19/us-iraq-security-islamicstate-usa-idUSKBN0G11WX20140819>, letöltés: 2014.10.24

Sz.n., « Kalifának és minden muzulmán vezetőjnek képzeli magát az iraki lázadó » hvg, 2014.06.29, http://hvg.hu/vilag/20140629_Kalifanak_es_minden_muzulman_vezetojnek_k, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « La prise de Bagdad par l'EiIL est possible », lemonde, 12.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/12/la-prise-de-bagdad-par-l-eiil-n-est-pas-impossible_4437128_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « LA RADICALISATION UN PHÉNOMÈNE EN EXPANSION. INQUIÈTE, LA COMMISSION EUROPÉENNE PRÉSENTE UNE COMMUNICATION VISANT À PRÉVENIR TOUTE FORME D'EXTRÉMISME VIOLANT », <http://europe-liberte-securite-justice.org/2014/01/23/la-radicalisation-un-phenomene-en-expansion-inquiete-la-commission-europeenne-presente-une-communication-visant-a-prevenir-toute-forme-dextremisme-violant/>, letöltés: 2014.10.24

Sz.n., Laurie Segall, « ISIS recruiting tactics: Apple pie and video games », cnn, 30.09.2014, <http://money.cnn.com/2014/09/30/technology/isis-recruiting/>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « Le « Djihadistan », nouvel Etat islamiste au Proche-Orient » lemonde, 2014.06.11. http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/06/11/le-djihadistan-nouvel-etat-islamiste-au-proche-orient_4435890_3232.html, letöltés: 2014.10.24

Sz.n., « Les djihadistes gagnent aussi du terrain en Syrie », lemonde, 13.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/13/l-etat-islamique-gagne-du-terrain-en-syrie_4470971_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « Les islamistes de l'EiIL proclament un « califat islamique » entre l'Irak et la Syrie », lemonde, 29.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/29/l-eiil-proclame-l-etablissement-d-un-califat-islamique-et-change-de-nom_4447568_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n., « L'Etat islamique, combien de combattants ? », lemonde, 22.08.2014. http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/22/l-etat-islamique-combien-de-combattants_4475352_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « L'Etat islamique, l'alliance entre Al-Qaida et Call of Duty », lemonde, 22.08.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/08/22/l-etat-islamique-l-alliance-entre-al-qaida-et-call-of-duty_4475486_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « L'Etat islamique utilise des enfants dans des attentats-suicides selon l'ONU », lemonde, 08.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/08/l-etat-islamique-utilise-des-enfants-dans-des-attentats-suicides-selon-l-onu_4484036_3218.html, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « Mehdi Nemmouche inculpé du chef d'assassinat dans un contexte terroriste », lesoir, 30.07.2014, <http://www.lesoir.be/611821/article/actualite/belgique/2014-07-30/mehdi-nemmouche-inculpe-du-chef-d-assassinat-dans-un-contexte-terroriste>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « Obama: Az amerikai politika "működésképtelen" », hvg, 09.08.2014, http://hvg.hu/vilag/20140809_Obama_Az_amerikai_politika_mukodeskeptele, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « Origine, nombre, financement... l'Etat islamique en cinq questions » lemonde, 15.09.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/09/15/origine-nombre-financement-l-etat-islamique-en-cinq-questions_4487306_3218.html, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « Qui est Al-Baghdadi, nouveau « calife » djihadiste ? », lemonde, 30.06.2014, http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2014/06/30/qui-est-al-baghdadi-nouveau-calife-djihadiste_4447612_3218.html, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « Radicalisation is 'political and religious failure' », bbc, 22.08.2014, <http://www.bbc.com/news/uk-wales-28892679>, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « The new great war for civilisation », hindustantimes, 15.09.2014, <http://www.hindustantimes.com/comment/the-new-great-war-for-civilisation/article1-1264381.aspx>, letöltés: 2014.10.24

Sz.n, « Video shows beheading of ISIL hostage », aljazeera, 04.10.2014, <http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2014/10/isil-beheads-another-western-hostage-2014103202339765378.html>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « World 'deserves' an Islamic caliphate, says Bankstown sheik Ismail Al-Wahwah », theguardian, 11.10.2014, <http://www.theguardian.com/world/2014/oct/11/muslims-ready-to-sacrifice-everything-for-caliphate-says-ismail-al-wahwah>, letöltés: 2014.10.24.

Sz.n, « you only die once. Why not make it martyrdom ? », uwa, 06.06.2014, <http://www.news.uwa.edu.au/201406066735/centre-muslim-states-and-societies/cmss-newsbrief-yodo-you-only-die-once-why-not-make-i>, letöltés: 2014.10.24

Tahar Djaout et Lounis Aït Menguellet. Temps clos et ruptures spatiales, CHIBANI, Ali, Paris, L'Harmattan, 2012, Essai.

Véronique Grandpierre, « En Irak, le califat détruit le patrimoine de la Mésopotamie au nom d'un monde nouveau », lemonde, 17.08.2014, http://www.lemonde.fr/idees/article/2014/08/17/en-irak-le-califat-detruit-le-patrimoine-de-la-mesopotamie-au-nom-d-un-monde-nouveau_4472626_3232.html, letöltés: 2014.10.24.

YARA BAYOUMY, « Syria-Iraq 'caliph' incites Muslims to holy war », reuters, 01.07.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/07/01/us-iraq-security-baghdadi-idUSKBN0F64QU20140701>, letöltés: 2014.10.24.

YOUSSEF BOUDLAL, « Kurdish militants train hundreds of Yazidis to fight Islamic State », reuters, 17.08.2014, <http://www.reuters.com/article/2014/08/17/us-syria-crisis-yazidis-idUSKBN0GH0G220140817>, letöltés: 2014.10.24.